

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 1080 Lej

Fél évre 540 Lej

Negyed évre 270 Lej

Havonta 90 Lej

Hirdetéseket díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 30 banival több

A szegénység tragédiája

Írta: Dr. Nagy Sándor.

Az Aradi Közlöny a napokban ismertette egy Gregory nevű tekintélyes sociológus jóslatát, hogy az emberiség mértéktelen szaporodása folytán egyszer csak épen annyi helye lesz az embereknek a földön, hogy egymás mellett szorosan megállhatnak, tehát el kell pusztulniok. Ez a tragikus profécia csak betetőzése a Malthus-féle ismeretes elméletnek, mely szerint a föld nem lesz képes eltartani lakóit, mivel a népesség száma mértani arányban nő, míg az élelmiszerek termelése csak számtani arányban fokozható. A világ tehát éhhalálra van ítélve. (Mit „világ”? Hívtvány és hívakodó földgolyóbs, csak parányja vagy a végtelen mindenségnek!) A komor jövődölések már régi keletűek. A 12 apostol szentül hitte, hogy még az ő életökben tűz által fog minden elveszni, a halottak feltámadnak és Jézus megjelenik a felhők között, hogy ítélkezze. Később a végső pusztulást a Krisztus halála utáni 500-ik, majd egész bizonyosan az 1000-ik esztendőre tették, amikor anyira elterjedt ez a hit, hogy sokan vagyonuk elajándékozásával, ajátatoskodásokkal, némelyek azonban a „nekünk már ugyis minden mind-egy” bölcs elvénél fogva zajos mulatozásokkal várták a föld megnyílását. De ez nem következett be és — sajnos — még most is itt vagyunk. Talán majd egy hatalmas és ióteköny bolygó, száguldóvzán a világűrben, kiköppen a vonzás és taszítás (vagy éther vagy delejeség?) törvényei által meghatározott pályájából, beleütközik pont a mi siralmonk vögyébe és egy pillanat alatt radikálisan véget vet kised játékaiknak.

Egyelőre tehát még éldegélünk és azt látjuk, hogy igen magas civilizáció és óriási nyomor van a földön. Kiváló közgazdászok és statisztikusok bizonyítják, hogy a civilizáció a szegénységet nem szünteti meg, nem is mérsékeli, hanem ellenkezőleg, fokozza s kiterjeszti. Vajjon mióta vannak szegény emberek? A szegénység eredete beláthatatlan időkre nyúlik vissza, egyszerre született meg az emberrel. Az első ember nem bírván a létfenntartás biztos eszközeivel, — persze nem a szó mai értelmében — de tényleg földhöz ragadt szegény volt, mert valami majom-féléltől származván (őszünk a „közbeeső alak” már régóta kihalt, különben sem kell pirulni, Darwin leszármazási elmélete — írja valaki — még mindig előkelőbb a bibliai „porból” való teremtdésnél), őseitől nem örökölt egyebet, mint egy furkós botot az erdőből és gyors lábakat, ezekkel szerezte meg „orcájának verejtékével” és állandó veszélyek között élelmét, ami azonban nem mindig sikerült és így nála is nem egyszer előállt az, amit ma a „munkaalkalom hiányá”-nak neveznek. — bizony ilyenkor koplálnia kellett. De hamar bekövetkezett a versengés és visszavonás és mivel az ember már akkor is jó és nagylelkű volt, furkójával nem a vadat, hanem felebarátját ütötte le, megalapítván a győzőnek döllyős erőszakosságát és a legyőzöttek kiméletlen megsemmisítését. — az első nemzetközi jog, melyen azóta se sokat változtattak. Intézményessé válván a leigázás, vagyis a rabszolgaság, — alakot nyert az organikus emberi szenvedés, szegénység és nyomoruság. — Az egyház pedig a földi életre nem adott, nem is ígért semmit a szegénység-

nek, sőt ellenkezőleg a szegénységet a vallási tökéletesség egyik feltétele gyanánt hirdette, mivel „boldogok a szegények, mert övék a mennyeknek országa”.

Sok százados, egy cikk keretében nem méltatható fejlődés után most itt állunk a mi nagyszerű civilizációnkkal, mely a szerencséseknak a kultura áldásait, a művészetek gyönyörűségeit, a jó élet élvezeteit és a gondtalanság kényelmét jelenti, — a nyomoruságot azonban nem tudta megölni és a szegények száma óriási. És, midőn a kétségbeesett ember nem tudja többé elviselni az élet gyötrelmeit és szíve megtörik gyermekei szenvedésein, csak két utat lát maga előtt: az öngyilkosságot vagy a bünt. Egy fővárosban a múlt héten 18-an ölték meg magukat a nyomor miatt, mert a fuga mortis-t, a halálídelelmet legyőzte már a fuga vitae, az ellenállhatatlan vagy menekülni az életből. A büntügyi statisztika pedig kimutatja, hogy a bűncselekmények

nagy százalékának oka a nyomor, mert „paupertas maxima meretrix” — a szegénység a legnagyobb kerítő.

Bizonyos, hogy ezeknek az állapotoknak nem lehet valódi oka a civilizáció, mely haladást jelent, hanem az okok az eltorzult gazdasági és társadalmi viszonyokban keresendők és alighanem téved a nagy angol író, H. G. Wells, aki az „Ember Martiroságát” a tudás kiterjesztésével véli megszüntetni. De különben is ez nagyon hosszú procedura és addig is, — hát lehetséges-e, hogy annyi becsületes munkáskéz ne kapjon munkát, megdöbentően sok ember elpusztuljon hiányos táplálkozás és higiénia következtében, tisztviselők dolgozzanak éh-bérért és nyugdíjasok kapjanak olyan nyugdíjat, mely az éhenhalástól alig menti meg őket? Feleljenek ezekre a kérdésekre a bölcsek, a tudósok, a humanisták és az államférfiak, kik a népek sorsát igazgatják.

A kisebbségek nem mennek Alba-Iuliára.

A gyűlés az erdélyi és regáti románság demonstrációs találkozása lesz. A parlament megnyitó ülésén Miklós herceg olvassa fel a trónbeszédet.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) A fővárosi sajtó napok óta a legnagyobb érdeklődéssel tárgyalja a nemzeti-parasztpárt legközelebbi alba-iuliai nagyszabású kongresszusát, melyet egyébként maga a párt újabb gyulafehérvári nemzetgyűlésnek nevez. Egyes lapok a román közvélemény szemében azzal alkariják kompromittálni az alba-iuliai nagygyűlést, hogy azt a hirt költötték, miszerint a nemzeti-parasztpárt alba-iuliai kongresszusán részt vennének az erdélyi kisebbségek is és így a népgyűlésnek erősen regionalista irányzata volna. Komoly körökben azonban jól tudják, hogy ez a beállítás teljesen koholt, mert egyetlen nemzeti kisebbség sem készül Gyulafehérvárra, a hová különben nem kapott hivatalos meghívást.

A kérdésről különben a Cuvantul-ma azt írja, hogy a nemzeti-parasztpárt Alba-Iulián bizonyítékát fogja adni annak, hogy egyesíti magában erdély román népét ma épen úgy, mint tíz évvel ezelőtt. De a nagygyűlésen találkozni fog Erdély románsága a Regát románságával és ez nagy nemzeti manifesztáció lesz.

Egyébként a parlament megnyitásának közeledtével kezd megélni a politikai élet Bucurestiben. Maniu Gyula tegnap érkezett meg a fővárosba és hosszasan tanácskozott Mirto volt parasztpárti képviselővel, aki tudvalevőleg tegnapelőtt kihallgatáson volt a régens tanácsnál. Mirto most beszámolt Maniunak az audiencia eredményéről. Maniu ezután Mihalacheval, Junianal és Madgearuval tanácskozott a politikai helyzetéről.

Ma délelőtti minisztertanács volt Bratianu lonel elnökletével, Duca belügyminiszter ismertette a parlament őszi ülését megnyitó trónbeszéd tervezetét, amelyet a minisztertanács elfogadott. A trónbeszédet Miklós királyi herceg fogja felolvasni és az ünnepélyes megnyitás október 15-én lesz. Dumitru közlekedési miniszter rámutatott arra, hogy a negyedik osztályú vasuti kocsik fenntartása szükségtelenné vált, ezért ezt beszüntetik és egyúttal a harmadik osztályú jegyek árát le-

szállítják. A minisztertanács ebben a kérdésben a döntést a legközelebbi alkalomra halasztotta. Lupu dr. munkügyi miniszter ismertette ezután a genfi eseményeket, főleg az optánsperit. Kifejtette, hogy az atmoszféra most kedvező Romániára nézve. Anghelescu hadügyminiszter besszarábiai inspekciónjáról és az ott szerzett tapasztalatairól számolt be. Megállapította, hogy a tisztok és a katonák mindenütt teljesítik kötelességüket. Megtette az intézkedéseket új kaszárnyák építésére is. A besszarábiai utak javítását katonai munkásszülőaljak fogják végezni és vasuti zászlóaljok építik meg az Izmail és Bolgrad közötti vasutvonalat. A minisztertanács ezzel véget ért.

Rothermere válaszolt Baldwinnek

Kérdésekkel felel a kérdésre. — Aggódik a szociálisták tulsulya miatt.

Londonból jelentik: Rothermere lord a Daily Mail legutóbbi számában válaszol Baldwin angol miniszterelnök kérdéseire, amelyeket a cardiffi konzervatív pártgyűlésen tett fel. Leszögezi, hogy minden tekintetben függetlennek érzi magát és kizárólag a nemzeti érdekek vezérlik cselekedetében. Felteszi Baldwinnek a következő kérdéseket: teljesítette-e a kormány sokszor hangoztatott ígéreteit, először a takarékosági kérdésben, másodsor a mezőgazdaság támogatásában, azután a déli-ir royalisták ügyében?

Kijelenti, hogy a Daily Mail és a vele kapcsolatos lapok függetlenek és egyik pártot sem szolgálják. Cikkében kifejti, hogy nagy hibának tartja azt, hogy a női választójog korhatárát 21 évre szállították le. Aggódik attól, hogy a szociáldemokraták tulsulyba kerülnek és előfordulhat, hogy a miniszterelnököt és a konzervatív pártot 2 évre megbüntetik.

Megakadt a városi adminisztráció a felebbezések miatt

Aradváros tanácsának minden határozata elintézetlen. — A felebbezők korteskedésnek minősítik a tanács ténykedését. — A város memorandumban kér segítséget Duca belügyminisztertől.

(Arad, október 8.) Aradváros tanácsa egyik legutóbbi ülésén sürgős árléjtést tűzött ki a külvárosok vízvezetéke meghosszabbítására, azonkívül a gépiüzemek részére beszerzendő 100 vagon fára és egy autobusz megvásárlására. Ugyanakkor történt, hogy elhatározta a kulturszolgálat létesítését. A tanács határozatait tíz napra közzszemlére tették, azonban nem léphettek érvénybe, mert felebbezés érkezett be, amely a tanács összes határozatait a minisztériumhoz megfelebbezi.

A felebbezés, amelyet Romanescu aradi lakos és több társa írt alá, azt állítja, hogy a vízvezeték meghosszabbítására nyolc hónapon keresztül elég idő lett volna és ha a tanács meg akarta volna komolyan csinálni, már régen készen lenne a munkával. Azonban a tanácsnak erre csak kortesfogásként van szüksége, miután tudja, hogy a külszöbön álló felosztással nemsokára új községi választások következnek és ilyen módon akarja megnyerni a polgárságot. A gépiüzemek száz vagon fájára vonatkozólag megjegyzi a felebbezés, hogy a városi tanács már az év eleje óta tudja, hogy fára van szüksége, miért veszik az ügyet az utolsó percben elő. A kulturális szolgálat létesítését azért felebbezi meg, hogy a szolgálat nem rendelkezik olyan munkakörrel, amely külön osztályt tenne szükségessé. Megfelebbezik a Szendrey Mihály számára megszavazott 40.000 lej segélyt, amelyet a román opera itt-léte alkalmával előállított veszteségek címen adtak, azzal érvelve, hogy ilyen célra rendkívüli hitelt nyitni nem szabad, mert az törvénytelen. Az autobuszvásárlást is törvénytelennek deklarálja a felebbezés, amely kifejti, hogy a gépiüzemeknek külön költségvetésük van, az autobuszok bevételei a gépiüzemekhez folynak be és így furcsa, hogy a kocsikat a város fizesse. A felebbezés arra kéri a minisztériumot, vizsgálja felül az említett ügyeket és semmisítse meg az aradi tanács erre vonatkozó határozatait.

Ezzel a felebbezéssel egészen tekintélyes

számra szaporodott azon ügyek száma, amelyek felebbezés alatt állnak. A város vezetősége emiatt elhatározta, hogy memorandumban fordul Duca belügyminiszterhez és kifejti azokat a károkat, amelyeket a város polgársága szenved abból, mert a felebbezések következtében nem tudják az egyes ügyeket elintézni. Ezügyben Berzovan János a pénzügyi szolgálat főnöke utazik Bucurestibe, aki előterjeszti a minisztériumban a memorandumot és szóval is előadja a városi adminisztráció helyzetét.

A részletes memorandumban a város vezetősége megemlíti, hogy a gépiüzemek fájára

Papi pályára lép egy oradeai urileány.

Az első nő Erdélyben, aki ezt a hivatást választotta. — A gör. keleti egyház szabályai lehetővé teszik ezt a pályát a nők részére is.

Oradeáról (Nagyváradról) jelentik: Most fejeződtek be az érettségi vizsgálatok és a vizsgát sikerrel letett ifjúság komoly problémák elé került. A pályaválasztás komoly kérdése talán még nagyobb gondot okoz, mint a könnyűnek nem mondható érettségi vizsga letévése. A sikerrel vizsgázott növendékek közt van Mursa Eleonora kisasszony is, Mursa Coriolan iskolagazgató leánya is, aki azzal lepte meg környezetét és tanárait a vizsga befejezése után, hogy

a papi pályára való lépését jelentette be.

Ez a szokatlan bejelentés élénk feltűnést keltett, mert Erdélyben Mursa kisasszony az első, aki ezt a pályát választotta élete feladatául. A gör. keleti egyház szolgál közt ugyanis egyedül Kisenevben vannak nők, kik misztios szolgálatot teljesítenek.

A görög keleti egyház szabályai lehetővé teszik, hogy nők is tölthessenek be papi hivatást és a szentszéktől nyert információink szerint Mursa Eleonora kisasszonyt,

ha a teológiai fakultást sikerrel fejezi be, pappá fogják szentelni.

azért van szükség, mert 700 vagon fa beszerzését ugyancsak megakadályozta egy felebbezés és ha most nem vásárolnák sürgősen fát, megáll Aradon a kisvasut és a város közlekedés nélkül marad. Az iskolák részére amugy sincsen fa és ha most beáll a hideg, be kell majd zárni az iskolákat, mert nem tudnák fűteni. Fa nélkül maradnak a városi tisztviselők is. Részletesen kitérnek a felebbezés egyes pontjaira, majd végül megjegyzik, hogy a kulturszolgálat elleni felebbezéssel nem tudják mit csináljanak, miután a szolgálat létesítését a belügyminisztérium engedte meg és így ez a felebbezés tulajdonképpen a miniszteri határozat elleni felebbezésnek tekinthető. Arra kéri a város a minisztériumot, hogy a vizsgálatok és a felosztás ügyét válassza külön felebbezésektől és segítse elő, hogy a város vezetősége addig is, míg helyén marad, elvégezhesse kötelességét.

Az elegáns, koromfekete haju, széparcu papjelölt kisasszony kérdésünkre kijelentette, hogy azért választotta ezt a hivatást, mert vallásos meggyőződésének akar szolgálatot tenni.

— A mai korszakban ugyanis — mondta a kisasszony — a vallást sok oldalról támadja meg.

Ez ellen akar küzdeni hitével, akaratával és erős energiájával. Missziós szolgálatra vállalkozik, ha a teológiát elvégzi és faluról-falura járva fogja a népben a vallásos hitet meg erősíteni.

A kisasszony még büszkén jelentette ki, hogy ő az első nő Erdélyben, aki ezt a pályát választotta, de erős a meggyőződése, hogy követői is fognak akadni.

— Angol-amerikai flottabarátság. Washingtonból jelentik: Két angol hadihajó október 17-én meglátogatja a várost, hogy demonstrálja azt, hogy a genfi leszerelési értekezlet kudarcra dacára, a két flotta barátságban van egymással.

T A R C A .

És Pán elindul . . . *

Irta: HAJNAL LÁSZLÓ.

Ez már az ősz Madonna s mint a darvak
Délibb szigetre szállnak álmalk . . .
Fonnyadt, fakó lombátorok takarnak,
S a régi nyár már félve, fájva int . . .

Hiába volt, hogy százzsini rakóták
Szikrázva égtek álmalk felett . . .
Be elsárgult az örökzöld babérág!
A napsugár he bí és, szürke lett . . .

Csavargó Pán . . . elnémult sípiát nézi,
S a tar mezőkön árván kóborol . . .
Köd, gond, riasztott lelket összevívzi,
Csorbán fütyül, vagy hangtalan dalol . . .

De sorsbontó koboldok lengé táncán
Kerekre hízott kedvvel nem mulat,
Szívét rossz nőknek nem kínálja tálcán,
Komor, halálos utakat kutat . . .

Csavargó Pán . . . két karját égre tárja,
A néma síp kopár mezőkre hull,
Üres tarisznya . . . üres szív . . . ki bánja?
A hite éi még bonthatatlanul . . .

Ez már az ősz Madonna . . . mindhiába . . .
Rossz pástorunk, az Élet elterel,
Csavargó Pán üres karját kitérja,
Csorbán fütyül . . . és csorbán utra kel . . .

* A tehetséges fiatal erdélyi költő legközelebb megjelenő verseskötetéből.

Orvosi csodabogarak.

Irta: Dr. SZELLE KÁROLY.

A szemdiagnózis.

A mai okkultizmus és miszticizmus fele hajló világban a nagy városokban új kuruzslási mód, a „szemdiagnosztika” kezd felvirágozni. Ez a módszer az emberi szemből akarja a betegségeket kiolvasni. Érdekes, hogy a szemdiagnosztika megalapítója egy Pécely nevű magyar ember volt, aki véletlenül jött rá a „módszerre”. Gyermekkorában baglyot akarván fogni, az oly erősen mélyesztette kezébe karmait, hogy védekezés közben önkéntelen eltörte a bagoly lábát. Ebben a pillanatban észrevette, hogy a bagoly irisében (szivárványhártya) egy fekete csik támadt, ami később is megmaradt. Ezen felfedezésből kiindulva megállapította később, hogy minden szervnek egy bizonyos hely felel meg az irisben, a megfelelő terület elváltozásából pedig az illető szerv elváltozásaira lehet következtetni. Ugynevezett iriszkulcsot adott ki, melynek segítségével bárki gyakorolhatja ezt a művészetet. Az orvosi körökben feltűnést keltő eljárást természetesen felülvizsgálták, (hisz' ép a szemészet az orvostudomány legprecízebben kidolgozott ága) mondanunk sem kell, hogy az egész humbugnak bizonyult, az alapvető „bagolykísérletet” nem sikerült sohasem megismételni. Milyen egyszerű is volna a betegvizsgálat, egy tekintet a szembe és kész volna a diagnózis. Mennyi pénz, fáradság, laboratórium, röntgen stb. stb. volna megtakarítható. Mint minden kuruzslásnak, ennek is rengeteg ember dől be. Egy adag autoszugesztio és meg van az állítólagos javulás. Meg aztán az ilyen diagnózisok ravaszul is vannak megszerkesztve. Veszedelmesen hasonlítanak a vásári planétás-ember céduláira. Allion itt

mutatóba egy híres német szemdiagnosztának, Tlehnnek egy diagnózisa: Zsir által összeszorított szív, szívszorulás, légszomj, bazedovkór, vese- és mellékvesebántalmak, golyva, szinpatikus túlvérnyomás, erek kiduzzadásával vértolulás, szédülés és ájulással, mind két mellben megkeményedett mirigycsomók, rákgyanu, erős méhvérzések, dagadt térdek reumatikus fájdalmakkal, májnyomás májelzsírosodással, szem- és orrhurut, balfül gennyesedése nagyothallással, migrén, légutak görce asztmatikus rohamokkal. Mindezt egy szegény öregasszony szeméből állapította meg. Kell-e ennél több ?

A mumia mint gyógyszer.

Gyógyszernek már mindent kipróbáltak, még magát az emberi testet is. A régi arab orvosok eredetileg a holttestek konzerválására használt aszfaltot = mumia, használták gyógyszernek. A mumia elnevezést később az egész konzervált holttestre vonatkoztatták és gyógyszernek is ezt magát, tehát a mai értelemben vett mumiát használták. A XI. és XIII. században a mumia szinte állandóan szerepel az orvosi recepteken. Miután eredeti egyiptomi mumiához nehéz volt hozzájutni, mumiák mesterséges gyártására rendezkedtek be. Mikor azonban a mohamedánok még a mesterséges mumiák kivételét sem engedélyezték vallási okokból, Európában is kezdtek mumiákat gyártani. Kivégzettek hulláit használták fel erre a célra. Paracelsus híres orvosi könyvében megemlíti, hogy igazi jó gyógyhatást „az ég és föld között életerejének teljében megölt ember hullájától, az akasztófa-mumiától várhatunk”. Ugy képzelték, hogy a testben a halál után is fogja maradt életerő fejt ki a gyógyhatást. Ép ugy készültek mumiából főzetek, teák, tinkturák, stb. mint ma a gyógyfüvekből. Ime II. Rudolf császár házi orvosának egy tinktura-receptje: Egy vöröshaju, 24 éves

Az aradi vértanúk első „emlékműve“.

Hogyan folyt le Aradon az első gyásznapi megünneplése. — Barabás Péter tizenhárom águ száraz eperfája. — Barabás Béla, az akkor 12 éves kisfiú, elmondja a megható ünnepség történetét.

(Arad, október 8.) Móra Ferenc ismert magyar író egy budapesti lapban érdekes cikket írt október hatodika történetéről. Cikkében foglalkozik a gyásznapi első megünnepléséről, amely Aradon folyt le és megemlíti, hogy az ünnepély egyik legmegkapóbb része az volt, hogy Barabás Béla apjának udvarából kiástak és elültettek a vesztőhely földjébe egy kiszáradt eperfát, amelynek éppen tizenhárom ága volt. Az érdekes megemlékezéssel kapcsolatban felkerestük dr. Barabás Bélát, aki a tizenháromágu eperfa történetéről a következőket mondotta el:

— Apám háza a Perényi-uccában volt, ahol most Korányi Barna doktornak van a rendelője és lakása. A ház udvarán állt egy szép eperfa, amelynek éppen tizenhárom főága volt és az ágak egyenletes, szabályos alakban nőttek egymás mellé. Ezt a kiszáradt eperfát ásatta apám a szabad lélegzés első évében, 1867. augusztusában, a vértanúság földjébe. Ez a kiszáradt eperfa volt a kivégzés helyének első megjelölése. Ez a megjelölés megható ünnepségek keretében történt. 1867. augusztus 10-én az ország összes dalárdái összegyűltek Aradon, hogy elzarándokoljanak az aradi vértanúk vesztőhelyére. Akkor még merész gondolat volt ez a terv, amely hatósági engedély nélkül „rebellis demonstrációnak“ látszott, engedélyre pedig nem lehetett kilátás. Óriási néptömeg kísérte el Arad főteréről a dalárdákat a várba.

— Még akkor nem ismerték pontosan azt a helyet, ahol a vértanúkat kivégezték. Aradváros öt tekintélyes polgára: Vass István, Rózsa János, Szendrey József, Wenczel Mihály és édesatyám Barabás Péter már délután egy órakor kint voltak a helyszínen, persze én is velük mentem, mint alig tizenkét esztendősi fiúcska. Egyenként szállingóztunk át a Maros hidján, nehogy a várban, vagy a hatóság emberei előtt feltűnést keltsünk. Előbb Zsigmondházán kerestünk fel néhány öreg molnárt, akik ismerték a kivégzés helyét. Így sikerült megtudni, hogy kilenc vértanút a száraz kö-

ember friss teste választassék, akit vagy felakasztottak, vagy kerékbetörték, vagy lándzsával döftek le tiszta időben, akár éjjel, vagy nappal. De nem is kell az ókorba vagy középkorba visszamenni, egyes osztrák alpesi falvakban ma is árulnak a gyógyszertárakban „valódi egyiptomi mumiát“.

A csodakenyér.

Professzor Reco a mexikói yagui indiánok között való vándorlása közben egy csodakenyert fedezett fel, melynek élvezése által a becsüszültek szinte korlátlan fáradthatatlanságra tesznek szert. Ismételten észlelte, hogy a yagui indiánok egy kis darabot majszolva a kenyérből, órákig vitték a legnehezebb terheket a legnagyobb könnyedséggel, szinte tánc lépésben. A kenyér eddig még nem eléggé aha lizált mérget, „thevetint“ tartalmaz. Igen nagy szerepet játszik ez a kenyér a yagui indiánok vallásos ünnepeinél. A szertartás központja a tánc. Az erre kiválasztott fiatal emberek táncra perdülnek és aki legtovább bírja, az lesz a győztes; nemcsak magas rangot nyer a törzsben, hanem feleségül is bárkit választhat. Mint látjuk, nemcsak nálunk lehet pozíciókat kitáncolni. Professzor Reco maga is részt vett egy ilyen ünnepélyen, természetesen közben hazament étkezni, sőt aludni is. Másnap este a csodakenyér jóvoltából még mindig ugyanazok táncoltak. Hajnal felé az egyik táncrakerder egy nagyobb adag csodakenyér elfogyasztása után kezére, lábára sulyokat rakatott és így folytatta a táncot, míg végre ájultan össze nem esett. Egyhangulag győztesnek nyilvánították. Bezzeg a mi charleston-táncosaink csodakenyér nélkül is bírják.

hídtól rövid távolságra végeztek ki.

Amíg a kivégzés helyének felkutatásával foglalkoztak, édes atyám házában lázas készüldéssel igyekeztek az első „emlékművet“, a száraz eperfát kiásni. Édes apám rendelkezésére, a kiásott eperfának minden ágára egy-egy fehér papirlapot akasztottak, amelyekre a tizenhárom vértanú neveit írták fel. Három izmos asztaloslegény vállára emelte az eperfát, a negyedik egy ásót és egy fakeresztet vitt magával és az időközben pontosan megállapított helyen az eperfát azonnal földbeásták és a keresztet mellé erősítették. Alig végezték el

Szigoru megtorlást követel a szerb kormány

A szófiai jugoszláv követ rövid határidőt adott a bolgár kormánynak a válaszára. — Olaszország keze mozgatja az eseményeket?

Népszövetség elé viszik a jugoszláv—bolgár konfliktust.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) Kovacevics tábornok meggyilkolása és a tegnap megismélt komitácsi merényletek óriási izgalomban tartják a jugoszláv közvéleményt, amely egyhanguan szigoru megtorlást követel. A jugoszláv sajtó hasábkon keresztül foglalkozik a merénylettekkel és több lap azt hangoztatja, hogy a komitácsi mögött nemcsak Bulgária, hanem Oroszország is áll. A bolgár-jugoszláv konfliktus mai fejleményeiről a következőket táviratozza az Aradi Közlöny tudósítója:

A macedon komitácsi véres küldetése.

A jugoszláv közvélemény országszerte ideges. Tegnap az a hír terjedt el, hogy a macedon forradalmi bizottság Jugoszlávia nagyobb városaiba három-három tagból álló komitácsi csapatot, úgynevezett trojkát küldött ki, azzal a megbízatással, hogy gyilkoljon és pusztítson. A trojkák feketelistáján számos legyilkolandó közéleti tényező és számos felrobbantandó középület szerepel. Az ellenőrzhetetlen rémhír hatása alatt a rendőrség minden eshetőségre készen, a legszigorúbb rendszabályokat léptette életbe. A rendőrség éjjelnappal folytatja a razziákat a gyanús bolgárookra és eddig többet közülük le is tartóztattak. A letartóztatottak között szerepel Vandes komitácsi vezér testvére is, aki tegnap este érkezett meg Belgrádba, ahol felismerték és letartóztatták. Hír szerint megtalálták nála azoknak a macedonoknak a névsorát, akiket a jugoszláv merényletek elkövetésévei biz-

A Népszövetség elé!

A lapok jelentése szerint a Szófiában átnyújtott jegyzék közli a Bulgáriával szemben elrendelt határozat és bejelenti, hogy Jugoszlávia az ügyet a Népszövetség elé viszi. A Vreme cikke szerint Jugoszlávia határainak és a délszerbiai lakosság biztonságának védelmét, minden eshetőséggel szemben keresztül kell vinni. Azzal is számolni kell, hogy ha Bulgária nem adja meg a megfelelő elégtételt, úgy Jugoszlávia megtorló intézkedéseket lép életbe. A szófiai jugoszláv követ kormánya megbízásából rövid határidőt adott a bolgár kormánynak arra, hogy választ adjon a jugoszláv jegyzékre, amelyben kérdést intéznek Bulgáriához, milyen intézkedéseket kíván foganatosítani a macedon forradalmi szervezet megfékezésére. Tegnap tárgyalta a minisztertanács a demarsot, azonban még nem tudtak eredményre jutni. Ma újból tárgyalás alá veszik az ügyet és azután válaszolnak. A bolgár kormány tudatában van a helyzet komolyságának és azért nagy gondot okoz a válasz megadása.

Olaszország van az események mögött.

A lapok azt az álláspontot képviselik,

a munkát, már feltűnt a hidon az előretörékvő embertömeg. Fényesebb, nagyobb szabásu igen, de meghatóbb ünnep még alig volt azon a helyen. Az összegyűlt emberek könnyes szemekkel álltak körül a teret, amelynek közepén ott volt a tizenháromágu száraz eperfa és egy fakereszt. A szivekbemarkoló, gyönyörű ünnepség után, a jelenlevők emléket akartak vinni az első jelről, amely nemcsak a vértanúk helyét jelölte meg, hanem a szabadság érzését is bevitte az emberek szívébe. Megrohanták az eperfát és örült az, aki egy-egy kis árcsakat vihett magával. Negyed óra múlva már csak az eperfa törzse és a főágak maradtak meg.

Ez a megcsontított száraz eperfa volt egyedüli jelzője az aradi vértanúk gyászterének. Ezeket az ágakat még ma is sokan őrzik kegyelettel.

hogy Jugoszlávia liquidálja a Bulgáriával szemben fennálló helyzetét. Egyes lapok szerint Korcsában, albán területein tanyáznak a komitácsik, akiknek főnöke a korcsai olasz konzullal van összeköttetésben. A Politika jelentése szerint a komitácsik pénzbeli segítséget is kaptak Olaszországból, sőt a Pravda hiráda arról számol be, hogy a komitácsikat Czankov volt bolgár miniszterelnök irányítja, aki teljesen orosz befolyás alatt áll. A külföldi lapok közül — mint azt berlini jelentések mondják — a Vossische Zeitung említ meg ama véleményét, hogy az események mögött Olaszország keze keresendő.

Anglia közvetít a két állam között.

A londoni jelentések szerint politikai körökben nagyfokú idegességgel figyelik az újabb balkán konfliktust és különösen a külügyminisztérium figyeli az események kialakulását. Meg vannak arról győződve, hogy súlyosabb komplikációk nem állanak be. Ha az ügy elmérgesedne, határozott szándéka az angol diplomáciának a Népszövetség rendkívüli ülészakra való összehívását kieszközölni. A belgrádi angol követ ma felkereste kormányt utasítására a bolgár követet, amiből az következtethető, hogy az angol diplomácia már megkezdte a közvetítést a két ország között.

Sándor király Belgrádba érkezett.

Belgrádból jelentik: A helyzet rendkívül komolyságát jellemzi, hogy Sándor király topolnai nyaralójából váratlanul visszaérkezett Belgrádba.

BÓZSÁK . . .

Ellenállhatatlan dalkeringő.
Kottája 36.— lej. Mindenütt kapható.

Macdonald

a békeszerződés revíziójáról.

„Ha az utódállamok méltányos nemzetiségi politikát folytatnak, kimélni kell Európát a revíziótól.“

Londonból jelentik: Macdonald cikkel írt a mai Daily Heraldban a békeszerződések revíziójáról. A cikk odakonkludál, hogy a polémia lényege az, hogy miképpen élnek az egyes államok hatalmukkal. Ha az utódállamok elnyomó politikát folytatnak, akkor alapos revízióra van szükség, de ha méltányosan kezelik a faji és nemzetiségi politikát, akkor meg kell kimélni Európát azoktól a borzalmas következményektől, amelyeket egy esetleges revízió előidézhet. A Népszövetségnek ezért fokozott figyelemmel kell kísérnie a nemzetiségi problémákat.

SCHMIDTHAUER-Igmándi keserűviz reggeli előtt fél pohárral langyosan használva megtisztítja a szervezetet a belsőben képződő rothadós anyagoktól, élénkíti a mirigyek működését, frissíti a vérkeringést, megelőzi az érlemezsedés és az öregségi elváltozások kifejlődését. ▲▲▲▲▲

Paléologue még nem nyilatkozott a jegyzékről.

A politikai affér főszereplője megcáfolja a szájába adott nyilatkozatokat. Paléologue találkozót kért a nagykövetség tanácsának elnökétől.

Budapestről táviratozza tudósítónk: Legutóbb jelentettük, hogy Paléologue egy nyilatkozatát közölték a budapesti lapok, amely szerint határozottan megcáfolja, hogy a magyar lapokban ismertett jegyzéket aláírta volna. Ma ismét egy újabb Paléologue nyilatkozat keltett feltűnést. A nyilatkozatban a volt francia politikus a következőket jelenti ki:

— Mindéig egyetlen magyar újságíróval sem beszéltem erről az ügyről, így természetesen még kevésbé nyilatkozhattam olyan értelemben, ahogyan azt számba adták.

A francia külügyi sajtóőnök kijelentette az újságíróknak, hogy amennyiben létezett a nyilvánosságra hozott jegyzék, azt nem Paléologue-nak kellett annak idején aláírni, hanem Jules Cambonnak, a nagykövetség tanácsa elnökének. Ezzel a nyilatkozattal kapcsolatban Maurice Paléologue ma levelet írt Jules Cambonnak, amelyben találkozót kér tőle, hogy megbeszéljék ezt a kérdést.

Aradra hívősen beszökött az ősz...

Megváltozott az aradi uccák, kávéházak, a korzó képe. — Őnagysága bundanésben csak a kisvasut döcög és zörög, mert azt semmi sem tudja eltüntetni Arad uccáiról.

(Arad, október 9.) Nagyon váratlanul jött a dolog. Szeszélyesen, hirtelen. Vagy 10—12 nappal ezelőtt még arról panaszkodtunk, hogy délben 40 fok felé jár a hőmérő, de aztán ráncszakadt három nap és ezalatt a rövid idő alatt megváltozott minden. Eltűnt a már unott, pazar napfény, a hőmérő is leszerénykedett nyolcra, tizre és a monoton bar nasszürkeségű ég valami sablonos melankóliával öntötte nyakon az embereket. Erősen október van, sóhajtoznak is őszi buban a jobbnevelésű lírikusok némely helyeken pedig már duruzsol a kályha. Oly hamar tűnt el melegség, fény, könnyű gondtalanság: a drága nyár, mint a mai szerelem. Pár nap: és vége a legforróbb lobogásnak is.

Mára pedig megváltozott minden. A déli korzón ugyan még látni egy-két dacos fiút, akik hetyke kabátnélküliséggel negligálják a morozus október komoly intelmét, de viszont a hölgyek graciózusan sétáltatják új bundáikat a bulváron az irigy és csodálkozó szemek előtt. Mondják, — ez valami egészen különleges élvezet. Néhány férfi is télikabátban igyekezett végig a házak során és komolvan: már csak a „friss maróni“ hiányzik az uccasarokról, hogy itt legyen egészen a tél. Megváltozott a déli meg az esti korzó.

Őszi matematika a kávéházi boxban.

A melankólia, amely megüli az arcokat nem is egészen alaptalan. Egy fiatal férjet láttam tegnap este a kávéházban. Egyedül ült a boxban, előtte egy papírdarab, amelyre fantasztikus hosszúságú számsort firkált stova kézzel. Mindig tiszteltem a matematikával foglalkozó agyakat, tehát megkérdeztem halkan:

— Mit művel kegyed?

Reználtn nézett rám, aztán legyintett.

— Számolok.

— Azt látom — feleltem — de mégis mit?

— Készülök a télre.

Részvétellel ültem le melléje és ő magyarázni kezdett. Minden számhoz mondott valamit. Hogy ez itt a feleségem télikabátja (csinos összeg volt), ez meg itt nekem egy ruha. Na de kérdés, hogy lesz-e belőle valami. Fa. Egy pár cipő a gyerekeknek. Bálik is lesznek: egy új estélyi ruha őnagyságának... még oktatótt vagy egy negyed óráig. Lassan elhomályosult előttem a világ.

... Az egyik pompás üzlet kirakata előtt egy hölgy állt egy urral.

— Na látja — mondta őnagysága és egy föltöbb gusztyusos szilskim-kabátra mutatott. — hát ez az.

— Igen kérem — udvariaskodott az ur — látom. Nagyon szép, de most... izé... már késő van. Majd... majd talán holnap.

Őnagysága snippes orral ment arébb. Az ur zavartan követte. Biztos tudom, hogy nem volt őnagysága férje, na de hiszen ez igazán mindegy. A melankólia, amely megüli az arcokat, nem is egészen alaptalan.

Legszomorubbak a sután maradt kávéházi terraszok. Mint rossz, elhagyott hajók árválkodnak néha meglobogtatja a szél felettük, mint szakadt vitorlát, a rosszul feltekert ponyvát. De bent, a kávéházban ismét csillog az élet és vidítanak a ka-

cagások. Ugy érzi magát az ember, mintha régi, kedves helyre tért volna vissza. De van valami új is az őszi Aradon. Két bar igyekszik északánként felvidítani a nőszemlékre odaérkezettek. Hangosan csindadrattázik a jazz-band, táncolnak a párok, úgy látszik itt már nem gilt a táncrendelet. De valahogy hiába erőlködnek a sanzonettek és az izmos lábu táncosnók, a gondfelhők nem nagyon hagyják el a beármékolt arcokat.

Megváltozott minden. Arad is felvette az átmeneti kabátot.

A csodaszörny elpusztíthatatlan.

Csak egy maradt változatlan: az aradi kisvasut. Ezt az őcskavas kollekción nem tudta elsőpörni a leghűvösebb októberi szél sem és most is úgy nyöszörög és döcög végig a paloták sora alatt, a nesztelen járásu Buickok, Oaklandok és Renaultiak között, mint egy eleven anakronizmus.

Kedves jelenet jut szembe most. Nemrégiben itt járt egy barátom, aki joggal nevezhetné magát a legnagyobb magyar világjárónak, mert Stockholmtól Buenos-Ayresig, mindenütt volt már. Átutazóban járt Aradon. Temesvárról ment Pestre és itt kiszállt pár órára. Temesvárra egyenesen Las Palmasból, a kanári szigetek fővárosából jött. Ruha, cipő, kalap nagyon elegáns: las palmasi volt rajta. A minoriták előtt álltunk, egyszer csak elsápadt az én globetrotterem és mereven néz a város felé.

— Mi az? Mi történt — ijedek meg én is.

— Odanézz! — ragadja meg rekedten a karomat és a közeledő kisvasutra mutat — Jön a csodaszörny.

Kevés találóbb dolgot hallottam.

Hogy szebb legyen a befejezés, felmagasíthatom az egészet szimbolummá és azt mondhatom, hogy ez a csodaszörny, a maradás, a haladásra képtelen konzervatívizmus maga, mely nyöszörög, göthös, rozszant, de él, rányomja bélyegét ert a városra és úgy látszik nem hal meg soha.

Fóthy Ernő.

Hollywoodi csendélet

Gépfegyveres rablók fényes nappal, nagy tömeg jelenlétében kirabolták a filmváros legnagyobb bankját.

Los Angelesből jelentik: A világhírű filmcentrumban Hollywoodban tegnap egy olyan jelenet játszódott le, amelyet megirigyelhetnek az összes filmrendezők. A város legnagyobb bankja előtt fényes nappal megállt egy pompás autó, amelyből négy revolveres gentleman szállt ki és ment be a bankba. Az autón maradt egyik nő forgatható gépfegyverrel tartotta sakkban az ucca közönséget. A hős jenkik meg se mertek mukkanni, úgy állt mindenki a helyén, mintha odaszegezték volna.

Bent a bankban két rabló négy revolverrel féken tartotta a személyzetet és a közönséget, a másik kettő pedig elemelt minden elvihetőt. Aztán beszálltak az autóba és az ucca asszisztálása mellett elrobogtak. Lehet, hogy a sétáló közönség azt hitte: filmfelvételtől van szó.

A Szent Rókus lábsó rendbehozza a lábat!

A Szt. Rókus lábsóból egy csekély mennyiséget meleg lábvízben feloldunk, nyerünk ezáltal oxigénnel telített vizet, mely csodálatosan jótékony hatást gyakorol a fájós lábra, megszünteti a kinezásokat, melyeket a cipő szorítása okoz. Elmulasztja a lábizzadást s az avval járó kellemetlen szagot. Hosszabb áztatás megpuhítja a tyukszemet és bőrkeményedéseket elnyírja, hogy azok kés vagy borotva nélkül eltávolíthatók.

Egészen biztos, hogy a Szt. Rókus lábsó a legcélszerűbb lábsó is miniatúrája annyira, hogy a szűk sötét cipőben könnyen lesz, mintha évekig hordta volna. Járáskor könnyen akar állhat egy helyben órákig a fáradtság vagy fájdalom legcsekélyebb jele nélkül.

ÁRA 45 LEJ.

Kapható minden gyógyszerertárban. — Ha nem kaphó, forduljon a főlerakathoz **ROZSNYAY** gyógyszerertár ARAD.

Eredeti csakis zöld csomagolásban.

Szerelmi dráma Timisoarán.

Egy fiatal szerelmes-pár öngyilkossága a Vadászerdőben. — A fiu meghalt, a leány elvesztette balszemét.

(Timisoara (Temesvár), október 8.) Véres szerelmi dráma játszódott le tegnap délután a timisoarai Vadászerdőben. Lilian Demeter 19 éves pénzügyigazgatósági tisztviselő rálött Kaiser Dóra tizenhét éves leányra, azután maga ellen fordította a revolver csövét. Lilian Demeter nyomban meghalt, Kaiser Dóra súlyos sérülést szenvedett.

Tegnap délután öt óra tájban két revolverrenést hallottak a járó-kelők a Vadászerdőben. A hangok irányába siettek és egyik tisztason ráakadtak az öngyilkosokra. A leány vértől borítva, fájdalmasan nyögve fetrengett a földön, a fiu már halott volt. A leányt halántékon találta a golyó, de nem áruódott a koponyába, hanem a balszemén keresztül távozott. A fiu szintén halántékon lötte magát és a golyó azonnal végzett vele. A zsebekben talált levelekből a vizsgálat megállapította, hogy közös elhatározásból követték el a tettet, amelyek indító oka az volt, hogy a szülők eltűntették őket egymástól. A leányt a mentők beszálították a Bega-szanatóriumba, ahol azonnal műtétet végeztek rajta. Sérülése nem életveszélyes, balszemét azonban nem lehetett megmenteni.

ÖLTÖNY, felöltő, télikabát, bőrkabátok, iskolai egyenruhák FÉRFI ÉS FIURUHÁK

vásárlása előtt tekintsük meg a SZÁNTÓ ÉS KOMLOS-óeg kirakatait és dusan felszerelt raktarát

ARAD, SZINHÁZ-ÉPÜLET. 5212

— Előléptetés az aradi rendőrségen. Megérdemelt kitüntetés érte Orgovici Demetert, az aradi államrendőrség pénztárnokát, akit a belügyminiszter hivataliönökké nevezett ki. Orgovicit számosan üdvözölték kinevezése alkalmával.

L. B. O. harisnyák
KELL és KRAUSZ-nál Arad.

!! Dauer-welle — Tartós ondoláció !!

Legújabb rendszerű ondoláció, a haj természetes hullámait 4-6 hónapig megtartja. A divatos és tartós vizondolációt a legújabb módszer szerint készítjük. — Egyben ajánljuk modernül felszerelt arcápolásunkat. **SZEKÉLY és EIPERT** hölgytodorászok Aradon

H I R E K.

Majdnem-mondások.

Valakinek sokezer évvel ezelőtt kezébe nyomtak egy nagy darab sárga érckupacot, azzal hogy arany. Az illető nézegette, tapogatta, szagolgatta, nyalogatta, majd megállapította, hogy nem arany. Pedig fénylett. De mégse volt az. Idő múltán, hogy tapasztalata gazdagodott, ez az őskori lángelme a véleményét ebbe a tömör mondatba sűrítette:

— Nem mind arany, ami fénylik.

Azóta váltig használtuk, anélkül, hogy szögyelmők a kölcsönzést, vagy számot tartanánk az eredetiségre. Köztulajdon lett, közmondás. Nekünk egyébként se jelenti azt, amit szerzőjének. Esetleg csak egy üres ígéretre értjük, vagy egy fölcicomázott versre.

Ezuttal nem erről akarok szólni, hanem azokról a megjegyzésekről, melyek a személyes észrevételek és a szokás-mondások között valami korcs rejtekeletet élnek, szintén megmerevedtek már, de még nem fejeznek ki általános, jelképes igazságot, csak holmi kétes, nagyon vitatható bölcsességet. Leghelyesebb, ha példákat hozok föl.

Kapok egy rongyos bankót. Magam elé tettem, kisimogatom, arra gondolva, hogy talán el se fogadják tőlem, aztán megadó mozdulattal összehajtogatom, erszényembe gyűröm és fölső-hajtok:

— Hej, csak egy zsákkal lenne belőle.

A gyermek beteg, lázas. Csak egy kis megfűlésről lehet szó, semmi egyébéről. Tüstént ágyba fektetik, teát itatnak vele, pár pillanat múlva elszenderedik. A család barátia megjegyzi:

— Ki kell aludnia magát.

A képtárban portrét néz valaki, mely egy fiatalányt ábrázol s így lelkesedik:

— Mintha élne.

Ha ez a valaki ugyanezt a fiatalányt a valóságban látja, ekkép ábrándozik:

— Mintha festve volna.

A vonat késik, bejön a fülkébe a kalauz, közli, hogy a késés körülbelül félóra. Ilyenkor egyik utitársunk, rendesen feleségünk, noha tudja, hogy a vonat még sohase hozott be késést, odaveti:

— Majd behozza.

Szaporíthatnám a példákat, de abbahagynom. Minden áldott nap találkozom ezekkel a majdnem-mondásokkal, amelyek nem annyira eredetiek, hogy közmondásokká emelkedjenek és sokkal eredetesebbek, kérkedőbbek, öntetszelgőbbek, semhogy békésen elvegyűljenek a többi becstelen, szürke kifejezéssel. Valahányszor hallom őket, elfog valami mély-mély szomorúság és valami dühös, viszkető nevető-inger. Uraságoktól levett ötletek, kilótt patronok, színpadi játékpénekek, meggyújtott gyufaszálak az utszélen. Kopottak, a kopottság minden nemessége nélkül. Senkinek se ártanak, senkinek se használnak. Ugy látszik, mégis szükségünk van rájuk. Csak virágozának továbbra is. Nem vet árnyékot azokra, akik élnek velük. Remélem arra sem, aki ezt észrevette és megírta. Kosztolányi Dezső.

— Tomescu vezérfelügyelő szorgalmasan tanulmányozza a tanácsok aktáit. Beszámoltunk mai számunkban arról, hogy Tomescu belügyi vezérfelügyelő Aradra érkezett és megkezdte a vizsgálatot az aradi megyei és városi tanács ellen. A vezérfelügyelő tegnap délután és ma egész nap folytatta a munkát és áttanulmányozta a tanácsok működésére vonatkozó aktákat. A vizsgálat eddigi adatait szigorúan titokban tartják, annyi azonban már ismeretes, hogy Tomescu vezérfelügyelő nem halad munkájában az eddigi vágányokon, hanem teljesen új alapra fekteti a vizsgálatot. A vezérfelügyelő a mai napot teljesen a prefekturán töltötte, míg a városházán hétfőn reggel folytatja munkáját.

— Egy angol nő átuszta a La Manche-csatornát. Londonból jelentik: Miss Gleice angol uszóbajnoknő pénteken hajnalban átuszta a La Manche-csatornát 5 óra és 5 perc alatt.

ŐSZI divatujdonságok

nagy választéka megérkezett 4781

SZÉKELY MIHALY divatruházába

Arad, Piata Avram Iancu 20. (Szabadság-tér.)

Elfogták a pesti bankárok zsarolóit.

Izgalmas hajsa motorbiciklin a menekülő autó után.

Budapestről jelentik: Tegnap, a késő éjszakai órákban egy lopott autótaxim két fiatalember száguldott végig a városon. Az autó lámpáit elsötétítették és amikor a Lehel-ucca sarkán a rendőr megállásra szólította fel őket, nem engedelmeskedtek, hanem hajtottak tovább. A rendőr erre egy arrahaladó motorbiciklistát kért fel arra, hogy vigye az autó után és csakhamar az autó elé került. Ekkor revolvvert rántott és így kényszerítette az utasait a megállásra. Kiderült, hogy nincsen hajtási igazolványuk. Az egyik Harsányi István, foglalkozás nélküli egyén, a másik Joim Pál autószerelő.

A vallatás alkalmával az is kiderült, hogy az autó utasai azonosak azokkal, akik Krausz Simon, báró Kornfeld Mór és más pénziariztokratáknak leveleket írtak és 3000 font lefizetését kérték altruista célokra, megjegyezve azt is, hogy a pénzt részletekben is lehet fizetni. A nyomozás folyik.

Borzalmas kazánrobbanás egy tanyán.

A mechanikus szörnyethalt, hat munkás súlyosan megsebesült, egy fűtő megőrült.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A Giurgiutól nem messze levő Braun Mihály-féle tanyán tegnap borzalmas szerencsétlenség történt. Egy cséplőgép kazánja robbant fel munka közben eddig még meg nem állapított okból. A robbanás ereje a kazán falát darabokra tépte. A kazán mellett

álló mechanikus szörnyet halt és a közelben foglalatostkodó hat munkás közül négy súlyosan megsebesült. A kazán darabjai két munkásnak a lábát többfelé lemetszették, az egyik munkás pedig a légnyomás következtében megőrült és elvesztette beszélőképességét.

— A polgármester fizetése 9000 lejjel emelkedik. Beszámoltunk mai számunkban arról, hogy a városházán kiszámították az új fizetésrendezési tabellák alapján a városi tisztviselők felemelt fizetését, amely azonban igen keserű csalódást okozott az érdekeltek között. A város számvevősege ma Angel István dr. polgármester új fizetését akarta számítani, azonban a tabellák átvizsgálásánál kiderült, hogy erre vonatkozólag semmiféle direktívájuk nincsen. A város ezért elhatározta, hogy a belügyminisztériumhoz fordul és megkérdezi, mennyivel emelendő Arad polgármesterének fizetése. A régi királyságbeli fizetésekkel ismerős főtisztviselők véleménye szerint a polgármesternek annyi fizetése lesz, mint egy miniszteri vezérigazgatónak, azaz 9000 lejjel magasabb fizetése, mint most.

— Árlejtés a színházépület lakásaira. Október 10-én, hétfőn délben tartják meg az árlejtést a színházépületben lévő öt lakás bérletére. Az árlejtés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg és előreláthatólag számos árverelő lesz jelen.

Szép nőnek szép ruhája olcsón csak a „VICTORIA” női confectio divatházból lehet, Arad, a Dáciával szemben.

— Egy hónap egészségügyi statisztikája. Ma állította össze az aradi városi főorvosi hivatal az elmúlt havi egészségügyi statisztikát. Eszerint szeptember hónapban 84-en születtek és 75-en haltak meg. Házasság 47 volt. A járványos betegségekben szaporodás volt, amennyiben az elmúlt hónapban 10 új skarlát, 11 új tifusz, 2 új difteritisz és 2 malária eset volt.

NŐI FELÖLTŐK

legolcsóbban

PLESZ cégnél kaphatók

a színház hátsó bejáratával szemben.

— Öngyilkos lett egy érzékeny lelkű kapitány. Iszából jelentik: Hughel kapitány, aki a város közönsége körében általános szimpátiának örvendett, tegnap este négy veronál és négy szublimát pasztillával megmérgezte magát. Hátrahagyott levelében bejelenti, hogy egyik felebbivalója zaklatásai miatt menekült a halálba. A kapitánynak ez a felettése néhány nappal ezelőtt egy nagyobb munka elkészítésével bizta meg és négy napl határidőt adott annak elvégzésére. Mikor a kapitány ennek lehetetlenségét bizonyította, felettese az altisztek és a legénység előtt gorombán leszidta, veréssel fenyegette és végül 10 napl szobafogsággal sújtotta. Ez a méltatlan bánásmód annyira elkésztette az érzékeny lelkű kapitányt, hogy halálba menekült.

Könyvtárt, festményt, hegedűt vesz Kerpel.

— Mi az oka a nagy hidegnek? Bucurestiből jelentik: A meteorológiai intézet jelentése szerint a hideg idő oka a Fekete-tengerről érkezett atmoszférikus depresszió, mely a nagy viharok következtében keletkezett. A hegyvidéken a hőmérséklet 0 fokra szállt alá.

SÁMSON JAKAB

uriszabó

anyagban és munkában a legkiválóbbat nyújtja.

Jutányos ár: Arad, új Neuman-ház.

— Ismert erdélyi színésznek autóbalesete. Súlyos szerencsétlenség érte dr. Ferenczy Gyula színigazgató feleségét Szász Ilonát, a népszerű magyar előadóművésznőt és Gálffy Annust, dr. Ferenczy Gyula színtársulatának szubrettjét. Dr. Ferenczy Gyula színtársulata most kezdte meg az előkészületeket az új szezonra, amelyet a temes-torontálmegyei Nagyszentmiklóson nyitnak meg. A napokban Ferenczy Gyuláné és Gálffy Annus szubrett egy magánautón Temesvárra akartak utazni Nagyszentmiklósról. Az automobil az országút egy kanyarodójánál féktörés következtében az árokba fordult, a bennülők pedig kizuhantak. Szász Ilona az arcán szenvedett súlyosabb sérüléseket. Gálffy Annus karját zúzta össze, a soffőr sértetlen maradt.

GYERMEKKOCSIK

legfinomabb kivitelben, gyári áron. Mindennemű látogatások legolcsóbban **Gyermekocsiüzem** Arad, Bulev. Reg. Ferdinánd 39. (Széchenyi malom mellett.)

— Megkerült a Kornis Testvérek eltűnt nagyértékű présgépe. Érdekes gépellajdonítási ügyben indult meg a vizsgálat az aradi vizsgálóbírószágon. A Kornis Testvérek cég ugyanis jogi képviselője utján néhány nappal ezelőtt beadványt intézett a vizsgálóbírószághoz, amelyben elmondja, hogy 1923. telén a cégnek Czárán-féle seprősi uradalomból eltűnt egy 100.000 lei értékű megközelítő szénaprés-gép, amelyet később Popa Juon seprősi gazdánál találtak meg. A Kornis Testvérek cég a présgépet 1923. őszén Czárán seprősi birtokos tanyáján raktározta be. Czárán annak idején megengedte még a gép elhelyezését, de nem vállalt érte felelősséget. 1924. tavaszán azonban, amikor a cég ismét üzembe akarta helyezni, a gépnek nyomát sem találták. Hosszas nyomozás és kutatás indult meg az eltűnt présgép után, amelyet végre is Popa Juon seprősi gazdánál találtak meg, aki arra vonatkozólag, hogy a gép hogyan került hozzá, elmondta, hogy 1924. tavaszán a csermői vásáron 8500 lejért vette meg egy őrmestertől, aki az eladáskor kijelentette, hogy a présgépet megbizásból adja el. Mivel azonban Popa Juon ezt a körülményt nem tudta igazolni, Raou Pascu vizsgálóbíró tegnap Szilágyi János vizsgálóbírói irodafőnök kíséretében kiszállt a helyszínre és bűnügyi zárlatot rendelt el a vitás présgépre.

— Az erkölcsi bizonyítványokat az ügyészség 17-es szobájában állítják ki. Az ügyészségi iktató közli, hogy az ügyészségi erkölcsi bizonyítványokat a mai naptól kezdve a 17-es számú szobában kell kérelmezni, ahol a szükséges nyomtatványt is megkapják.

— Helyszíni szemle a buteni-i hitvesgyilkosság ügyében. A buteni-i hitvesgyilkosság ügyében Gitta Ágoston főügyész-helyettes és Bradean Athanaz dr. vármegyei főorvos tegnap kiszálltak a helyszínre a vizsgálat, illetve a boncolás megejtése végett. A boncolásnál megállapítást nyert, hogy Ardelean Salca Juon buteni-i gazda nem egyetlen ökölcspással végzett feleségével, mint ahogyan az ügyészségen előadta, hanem mefojtotta az álitóltag hűtlen asszonyt. A gyilkosság teljes részleteinek megállapítása végett tovább folyik a vizsgálat.

— Szabadlára helyezték a csalással vádolt biztosítási ügynököt. Sotirescu vizsgálóbíró ma szabadlára helyezte Imre János biztosítási ügynököt, aki ellen a Franco Romana aradi fiókiintézte feljelentése nyomán indult meg a vizsgálat. Imre Jánost csalás és sikkasztás címén vizsgálati fogságba helyezték, azonban egyezkedési tárgyalások indultak meg a biztosító és volt ügynöke között s valószínű, hogy Imre megtéríti a biztosító kárát.

— Forgács Anna selyemsálla. Budapestről táviratozza tudósítónk: Kelemen Endre tanársegéd, akit a millstatti gyilkosság ügyében a védők ellenőrző szakértőnek küldöttek ki Klágenfurtba, ma visszaérkezett Budapestre. Kelemen Endre a gyilkosság színhelyén revizorként vette a nyomozás eddigi adatait, tapasztalatairól azonban még nem nyilatkozott. Megemlékezett azonban Forgács Anna állítólagos elveszettnek hitt selyemsálljáról, amely a klágenfurti vizsgálóbírónál a bűnjelek között van elhelyezve. Azzal vádolják Erdélyit, hogy ezzel a sállal fojtotta meg feleségét. A klágenfurti orvosszakértők véleménye teljesen egyezik Minich professzoréval. Mindezek dacára Erdélyi még tagad.

Szardán, okt. 12-én a Kulturpalotában

NAGY SYMPHONIKUS HANGVERSENY

Románia legjobb zenekara a csernevitzi szimfonikus zenekar **MILLEA R.** karmester, a prágai zenekonzervatórium tanára vezetésével. **HAHN RENÉ** zongoraművész közreműködésével. Világvárosi műsor! Népszerű helyrak! **Jegy Sándor Ferenc könyvkereskedésében.**

— Még egy ítélet a Leirer-ügyben. Budapestről táviratozzák: Az emlékezetes Leirer Amália-gyilkosság ügyében orgazdaság miatt elítélt Balla József biciklilopásért harminckét havi fegyházra ítélték el. Az összbüntetés megállapítására kitűzött tárgyaláson hat évi és öt hónapi fegyházra állapított meg a bíróság.

— Balthazár Dezső református püspök Horthy kormányzónál. Budapestről táviratozzák: Balthazár Dezső debreceni református püspök ma délelőtt kihallgatáson vált Horthy kormányzónál és ismertette azokat a sérelmeket, amelyek az utóbbi időben a protestáns egyházakat érték. Hangoztatta, hogy a protestánsok a felekezetek közötti békére törekednek és ennek az a feltétele, hogy sérelmeik megszüntessenek. Balthazár ezután Vass miniszterrel tárgyalt ezekről a kérdésekről.

Kap hozományt!

ha beiratkozik a DANUBIA Biztosító T.-hoz Igazgatóság Timisoara. :- Vezérügynökség Arad, Str. Meianu, Forray-u. 11. Minerva. Ügynökök felvételnek. 5325

— Kirabolták az AMTE klubházát. Vakmerő betörés történt az éjszaka folyamán Aradon. Az AMTE sportegyesület klubházának ajtaját feszítették fel a betörők és több ezer lejtékű felszerelési tárgyakat loptak el. A klub vezetősége a betörésről jelentést tett az aradi államrendőrségnek, ahol megindult a nyomozás.

— Hogyan juthat gyorsan 18 millió lejhez? Olvassa el Aibert Bauer bécsi bankház hirdetését mai számunkban!

Megölték Huerta volt elnök öccsét

Megverték Gomez tábornok felkelő csapatait. — Két állam fellázadt a mexikói kormány ellen.

Mexikóból jelentik: Lapjelentések szerint Nogalesben meggyilkolták Huerta Alfonzót, a volt mexikói köztársasági elnök testvérét, hét kísérőjével együtt. Huerta az Egyesült-Államokból ment át Mexikóba, hogy résztvegyen a forradalmi mozgalmakban, utközben azonban megölték. A hivatalos jelentések szerint kü-

lönben Gomez csapatait Perote közelében két csatában megverték és a hegyekbe való visszavonulásra kényszerítették.

A nogalesi jelentések arról számolnak be, hogy De Potesi és Dutango államok fellázadtak és meggyilkolták Vidal Lajos kormányzót.

Az aradi állomáson titkolják a vasuti baleseteket.

Miért nem nyugtatják meg a rémhireket koholó nagyközönséget? A bucaresti-i gyors tegnapi késésének okai.

(Arad, október 8.) Az Aradi Közlöny ma számában jelentettük, hogy tegnap a bucaresti-i gyors hat órát késett, mert a vonalon vasuti baleset történt. Ma magánúton sikerült megtudnunk a baleset részleteit, mert az illetékes vasuti hatóságok érthetetlen okokból elzárkóznak minden felvilágosítást kérés elől. Tegnap délután hat óra tájban ugyanis érdeklődtünk telefonon az aradi állomás forgalmi irodájában a vasuti karambolra vonatkozólag, amelyről rémhírek terjedtek el Aradon. A forgalmi irodától azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a bucaresti-i gyors tényleg több órással később érkezik be Aradra, de a késés okát nem tudják megállapítani. Amennyiben az aradi állomáson normális állapotok uralkodnak, úgy kétségbe kell vonnunk ennek a felvilágosításnak igazságát, mert lehetetlen az, hogy egy kora reggel történt vasuti karambolról, amely az Aradot érintő fővonalat romgálta meg, ne tudjanak az aradi állomáson, ha ott kifogástalan rend uralkodik. Ha pedig ismerték a ka-

rambol történetét, úgy érthetetlen az az álláspont, hogy a nagyközönség előtt le kell tagadni a vasutal kapcsolatos eseményeket. A tegnapi karambol is bizonyítja, hogy helytelen ilyen esetekben a tagadás homályába burkolózni, mert ha a közönség fantáziáját hagyják működni, akkor akármilyen jelentéktelen legyen is a karambol, a halottak és sebesültek százairól terjed el a hír.

A tegnapi karambol Sibiu (Nagyszeben) és Fogaras között Seliste állomás közelében történt. Kora reggeli órákban gondatlanságból két tehervonatot indítottak egy vágányon egymással szemben és a vonatok a nyílt pályán összeütköztek. Szerencsére emberben nem esett kár, de a vasuti töltés és a vágányok megrongálódtak. Későbben érkezett meg Bucaresti felől a gyorsvonat, amelynek a vonal kijavításáig hat órát kellett nyílt pályán vesztegelni. Ezzel a vonattal jött Aradra Filotti Zamfir rendőrprefektus is, aki hivatalos ügyek elintézése végett tartózkodott Bucarestben.

— Elhunyt budapesti színésznő. Budapestről jelentik: Somló Emma színésznő, a Nemzeti Színház tagja, akit néhány nappal ezelőtt megoperáltak a Szent László kórházban visszértágulásért, ma meghalt.

— Táplálkozás a bőrön keresztül. Bécsből jelentik: Az orvosok tegnap értekezletet tartottak, amelyen Stejskal bécsi tanár előadást tartott egy új mesterséges táplálási mód-ról, amelyet ő talált fel. A találmány szerint az ember bőrének egész felületén, dörzsölők bele testébe a táplálkozást. Ez a legfontosabb vitaminokból, tojás, zsír és cukorból készült kenőcs, amely a bőrön keresztül a testbe jut.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral 1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— A Ku-kux-klan véres tevékenysége Amerikában. Newyorkból jelentik: A Ku-kux-klan, a százszázalékos amerikaiak titkos szövetsége, ujra élénk tevékenységet fejt ki. Legutóbb Brigminghamban 90 embert korbácsoltak meg, úgy, hogy közülük többen meghaltak. Chicagóban fellázították a fehér iskolás gyermekeket a négerek ellen, aminek véres verekedés lett a vége. A hatóságok, mint rendesen, most is tehetetlenek a Ku-kux-klan-nal szemben.

— Istentisztelet. Az aradi neolog izraelita templomban a hétfőn este beköszöntő sukoth ünnepe az istentisztelet este 6 órakor, délelőtt pedig fél 10 órakor kezdődik. Az előjáróság.

— Kiházasítás. Minden szülőnek jelentős érdeke, hogy férjhezmenő leányát mielőbb beírassa a Polgári Jótékony Egyesület Kiházasítási csoportjába. A 16—22 évesek felvétele október 15-ig tart. Alapszabálykivonat kapható az Iparosotthonban, Str. Bratianu (Weltzer) u. 18.

— Orvosi hír. Dr. Wiener visszaérkezett és újból rendel Str. Eminescu 19. (Deák Ferenc-ucca).

— Hahn René zongoraművész lesz az okt. 12-iki nagy szimfonikus hangverseny szólistája.

— Az aradi „Bur asztaltársaság” 1927. évi október 16-án este fél 9 órakor a Vadász-kürt éttermében, Str. Romanului No. 4. (Zrinyi-u.) táncal egybekötött társasvacsorát rendez (a vacsora táncal együtt 60 lej), melyre tisztelettel meghívja a t. tagokat és az érdeklődő közönséget a vigalmi bizottság.

— Őszre béreljen Kerpel könyvtárában. — Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja értesíti tagjait, hogy a mai napig a 131-ik szelvényig esedékes a fizetés. Az igazgatóság.

Lenin hasonmása — mozi-színész.

(London, augusztus 8.) Egy angol újságíró érdekes emberrel találkozott Szovjetországban: Vaszily Nikandrowal, Lenin alteregójával. Nikandrow jelenleg filmsztár Moszkvában, de egészen romantikus a mód, ahogyan azzá lett.

A „Sow-Kino” keresett egy színészt, aki hasonlít Leninhez. Egy nagy történelmi filmet akartak készíteni és ehez kellett az elhunyt vezér hasonmása. Így került Nikandrow a Sow-Kinohoz. Nem volt színész, még csak statiszta sem, csupán egy Putilow-gyári munkás. De annyira hasonlított Leninhez, hogy az emberek ha ránéztek, azt hitték: káprázat. Nikandrowot szerződtették, hatalmas gázsit kapott és ezzel az ő részére el is volt intézve a szociális kérdés.

Most az Európa-szállóban lakik és ott fogadta az angol újságíró.

— Mit gondol, — kérdezte tőle — hasonlítok Vladimirhoz?

— Milyen Vladimirhoz?

— Na hát a Leninhez.

Kiszólt a lakájért, aki kikészítette ruháit.

— Természetesen — folytatta — ő sokkal intelligensebb volt, mint én. Én alig tudok olvasni.

Este egy pompás autón vitte „Lenin” az angol újságíró felvételre. Nehéz volna leírni azt a műtermet, amely Grünfeld vezérigazgató ur szerint a legnagyobb Európában. A reflektorok vakító fényében látható Eisenstein a Potemkin világhírű rendezője. Nikandrow mellé lép és megkezdődik a munka.

... Lenin a pétervári pályaudvaron van 1917-ben és beszédet intéz a lelkesedő tömeghez.

Fényképek! Gyermek- és portré-felvétel, nagytások, pasztel és aquarel képek művészi kivitelben készülnek
Nagy Géza fényképész műtermében Arad, Bul. Reg. Mária 8., földszint, megyeházzal szemben. 1081

Készülődés

az aradi iparos-konferenciára.

Cluj, Timisoara, Oradea, Brasov, Satmar iparosképviselei vonulnak fel a nagyfontosságú gyűlésre.

(Arad, október 8.) Az ország iparosai október tizenhatodikán konferenciára gyűlnek össze Aradon, hogy a közgazdaság, kereskedelem és az ipar sérelmeit megvitassák és az orvoslás lehetőségeit kikutassák. Erdély és Bánság iparossága a legnagyobb érdeklődéssel készül az aradi konferenciára, mely valóban az ország iparosainak nagyszerű megmozdulása lesz.

A nagyfontosságú konferenciára Cluj, Timisoara, Oradea, Brasov és Satmar küldik el képviselőiket, hogy az ország iparostársadalmának teljessége szabja meg az iparosság ötvő magatartását. Cluj delegátusa Réthy Károly, Timisoaráról Klein Jenő mérnök és Hollinger Péter, az Eisenring elnöke jönnek át Aradra, akik mint előadók is szerepelnek. Oradea képviseletében Monus Sándor ipartestületi elnök és Szabó Károly vezetésével egész iparos-csoport jelenik meg, Prasovból az ipartestület és a Szász Iparosok Egyesülete vesz részt legkiválóbb egyéniségei révén és Satmárt Szűcs Kálmán, Bölöni László és Kerekes István képviselik. Ezenkívül természetesen Arad iparossága teljes számban felvonul és a konferencia tárgyszózatán Reinhart Gyula, Moskovitz Izidor és Orbán István iparosvezérek mint előadók is szerepelnek.

Kalandos határátlépés, amely a hadbírósnál végződik.

Megkerült egy aradi iparoslegény, akit holt-nak vélték.

(Arad, október 8.) Négy hónappal ezelőtt Schulz József aradi asztalossegéd szülei kétségbeesetten jelentették az aradi államrendőrségnek, hogy fiuk eltűnt és azt hiszik, hogy a Maros áldozata lett. A rendőrség megindította a nyomozást, táviratilag hívta fel a marosmenti községeket a holttest felkutatására, azonban minden hiába volt, Schulz József sem élve, sem halva nem került elő. Hónapok multak el és a napokban, a gyermekükről már lemondott szülők nagy öröme, Schulz József hazaérkezett. Elmondotta, hogy Curticinál átszökött a határon, felment Budapestre, hogy ott valami keresethez jusson. Miután nem kapott alkalmazást, Hatvanba utazott, ahol egy asztalosműhelyben helyezkedett el. Az utóbbi időben elfogta a honvágy és nem akarta, hogy szülei tovább is aggódjanak miatta, összegyűjtött pénzen Lökösházáig utazott. Utlevele nem volt, kénytelenségében ismét át, illetve visszaszökött a határon. A kalandos szökést egy éjszaka hajtottá végre, amikor sikerült a határőrök figyelmét kijátszania és átjutott Curticira, ahonnan gyalog Aradra jött.

A szülők a meglepetés és az öröm után figyelmeztették fiukat, hogy a rendőrség kutat utána és ezért jelentkezzen, hogy ne fáradjanak tovább a nyomozók. Schulz József elment a rendőrségre, ahol elmondotta a kalandos szökést Magyarországra és vissza. A legnagyobb meglepetésére azonban a rendőrség letartóztatták és átkísérték az állambiztonsági hivatalhoz. Innen a timisoarai (temesvári) hadbíróshoz vitték Schulz Józsefet, ahol az enyhítő körülmények figyelembe vételével kétszeres tiltott határátlépés miatt tíz napi fogházra ítélték.

Ki a legideálisabb feleség?

Laurala
Plantex

Mária királyné nem költözik Oradeára.

Mayer Antal apostoli kormányzó nem tud a püspöki palota megvásárlásáról. — A bécsi hírfogyás csak kombinációk alapján közölte a feltűnést keltő hirt.

Bécsi hírforrásból látott napvilágot az a hír, hogy Mária királyné a nagyváradi róm. kath. püspöki palotába költözik. Ez a hír az Aradi Közönlönyben is megjelent és nagy szenzációt keltett.

A nagyváradi róm. kath. püspökség szétválasztása folytán, mint ismeretes, a káptalan úgy határozott, hogy eladja a püspöki palotát. Az impozáns épületet a kormány vásárolta meg és pedig, mint most Bukarestből jelentik, Mária királyné, Ferdinánd király özvegye számára. A beavatott körök értesülése szerint az özvegy királyné még az ősz derekán átköltözik Nagyváradra és állandó tartózkodási helye Nagyvárad lesz. A palotában már meg is kezdték az átalakítási munkálatokat.

Nagyváradi munkatársunk felkereste Mayer Antal apostoli kormányzót, hogy tőle, mint legautentikusabb személyiségtől kérdezze meg, mi az igazság a lapok értesüléséből.

Mayer apostoli kormányzó a következőket mondotta:

— A püspöki palotát egyáltalában nem vásárolta meg a kormány. Hiszen az épületet csak nemrég renováltattuk nagy költségekkel; nem volna értelme, hogy most eladjuk. Semmit sem tudok róla, hogyan kerülhetett ilyen téves híradás a lapokba. Valószínűnek tartom, hogy a konkordátum ügyével kapcsolatos, merő kombinációk öltözték fel pozitív értesülések formáját a bécsi és pesti újságokban.

Az elhunyt Lovászy Mártont Pasics miniszterséggel kínálta.

Egy becskerekai szerb lap szenzációs cikke a nemrég elhunyt magyar politikusról. — Lovászy nem akart renegát lenni és elhárította a meg-tiszteltetést.

Nagybecskerekről jelentik: A Becskerekben megjelenő „Radikalski Borac” legutóbbi számában Markovity Nikola városi tanácsnok tollából szenzációs cikket közöl a nemrégiben elhunyt, ismert magyar politikusról, a bácskai születésű dr. Lovászy Mártonról. Lovászy, mint ismeretes, a bácskai kerületet képviselte a magyar parlamentben és hosszú évekig belső munkatársa volt a „Magyarország”-nak.

„Lovászy Márton — írja a Radikalski Borac — testestül-leikestül szerbbarát volt és számtalanszor latba vetette összeköttetéseit a szerb kisebbség érdekében. A liberális éra alatt együtt küzdöttünk vele a bécsi kamarilla és a Ballplatz elnyomói ellen.

Lovászy halálával igazi barátunkat veszítettük el, a magyarok pedig egy becsületes, értékes államférfiut, aki nagy hazafi és nagy-koncepciójú ember volt.

Pasics Nikola rendkívüli értékelt dr. Lovászy Mártont és általam, vele állandó kontaktusban állott. Kun Béla uralma idején az SHS államba menekült és körünkben élt néhány évig. 1925-ben az országgyűlési választások idején dr. Slipecevit Milán bácskai főispán, a mértékadó körök kívánságára, dr.

Lovászyt jelöltetni akarta, és megkért, hogy mint Lovászy régi barátja, közöljem ezt vele. Időközben Belgrádban jártam és magától néhány Pasics Nikolától megtudtam, hogy a főispán által közölt kívánság voltaképpen a miniszterelnök akarata volt, aki a következőket mondta nekem:

— Értesítse dr. Lovászy Mártont, hogy rövid nyilatkozatot adjon, amelyben kijelenti, hogy SHS állampolgárnak tekinti magát, mel-lékelje születési helye anyakönyvi kivonatát s én elintézem a jelöltetését.

Később bácskai képviselőktől megtudtam Pasics közelebbi terveit is:

Lovászyt be akarta venni kabinetjébe szociálpolitikai miniszternek.

Másnap batina lakásán felkerestem Lovászyt, de a politikus kitért a jelöltetése elől. Politikai ellenfeleim — mondotta — renegát-nak fognak nevezni, én pedig érdemesebb barátság vagyok a szerbseknek, az maradok akkor is, ha ezt a megfizetendő ajánlatot köszönettel elhárítom magamtól.

A szenzációs cikk nagy feltűnést fog keltetni a magyar politikai körökben is, ahol bizonyára keveset tudnak róla, hogy mily kevesen mulott Lovászy Márton szerb minisztersége.

Tragédia hatezer méter magasságban.

A lezuhant román katonai repülőgép kimustrált, átjavított aeroplán volt.

(Az Aradi Közönlöny bucaresti-i tudósítójának távirata). A tanca-besti-i repülőszerecsétlenség ügyében megindított vizsgálat megállapította, hogy a lezuhant gép hatezer méter magasságban kettétört és egyes részeit egymástól többszáz méter távolságban találták meg. A Sapd-típusú vadászrepülőgép pilótája, Chirciu őrmester egyike volt a legkiválóbb román repülőknél. — A lapok jelentése szerint az összetört repülőgépet korábban kipróbálták és konstátálták, hogy ellenállási koefficiencia 12 helyett csak 3

volt, emiatt megerősítették úgy, hogy a szükséges ellenállási erővel bírt ugyan, de ezzel szemben elvesztette elaszticitását.

Az a hír, hogy a gépen utasok is voltak; a kik ejtőernyővel megmenekültek, téves, mert a szerencsétlenül járt gépen csak az őrmester volt. A másik repülőgép, amellyel Parvulescu főhadnagy egyszerre indult Chirciuval, a sűrű felhők között elvesztette tájékozódását és Pitesti közelébe jutott, ahol 5 ezer méter magasságban a hőmérő 22 fok hideget mutatott. A pilóta erre nem folytatta útját, hanem nagy vihar közben visszatért Bucarestibe.

A
P
O
L
L
O
B
A
N

L
I
L
I
A
N
H
A
R
V
E
Y

és

H
A
N
S
J
U
N
K
E
R
M
A
N
N
A
L

F
R
U
L
A
L
A
H
E
R
C
E
G
N
O

K
I
T
Ü
N
Ö
Y
I
G
J
A
T
T
É
K

K
E
D
D
T
Ö
L

KÖZGAZDASÁG.

Országos marhaexport-vásárt rendeznek Aradon

Az export elősegítésére szolgáló első ilyen vásárt a minisztérium Aradra tervezi. — A városi tanács komoly tárgyalásokat folytat ez ügyben.

(Arad, október 8.) Megemlékeztünk arról, hogy Bucarestben mozgalom indult meg arra vonatkozólag, hogy az ország több városában marhaexport-vásárokat tartsanak amelyek az export elősegítésére szolgálnának. Amikor ez a mozgalom Aradváros vezetőségének tudomására jutott, memorandummal fordult Argetolani földművelésügyi miniszterhez és arra kérte, hogy rendezzen Aradon is ilyen export-vásárokat, miután a város határszéli fekvése különösen alkalmas erre a célra. A minisztérium néhány nappal ezelőtt értekezletet hívott össze, amelyre Aradváros képviselőjét is meghívták és amelyen részletesen le tárgyalták ezt a kérdést.

Aradváros képviselőjében dr. Moldovan Silvius permanens-bizottsági tag volt szenátor jelent meg, aki kifejtette Arad fekvésének előnyeit az exportvásárok tekintetében. A minisztériumban rokonszenvenvel fogadták azt a gondolatot, hogy Aradon is rendezzenek vásárokat, amit bizonyít az a távirat is, amely ma délelőtt Aradra érkezett. Ebben a mozgalom kezdeményezője, Stetiú bucaresti-i ügyvéd értesíti a várost, hogy ma Aradra érkeznek, hogy a vásárok megtartása tekintetében tárgyaljon a városvezetőséggel. Az ügyvéd ma meg is érkezett és megindultak a tárgyalások, amelyeknek nyomában valószínűleg Aradon fogják az első ilyen vásárt megrendezni.

Zürichben 3.24 a lej.

Helyi valutaárak. (Október hó 8.)
Kifizetések: Berlin 38.60, Amsterdam 65, Newyork 161.75, London 789, Páris 6.36, Milánó 8.87, Prága 4.81, Budapest 28.45, Zágráb 2.85-50, Bécs 22.87, Zürich 31.25. — **Áru:** Márka 38.50, dollár 160, angol font 785, francia frank 6.36, olasz lira 8.85, cseh korona 4.80, pengő 28.35, dinár 2.85, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — **Pénz:** Márka 38, dollár 159, angol font 775, francia frank 6.30, olasz lira 8.75, cseh korona 4.75, pengő 28.15, dinár 2.80, osztrák schilling 22.80, svájci frank 30.80.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 8.)
Berlin 123.63.50, Amsterdam 208, Newyork 518.60, London 2524.80, Páris 20.36, Milánó 28.33, Prága 15.37.50, Budapest 90.75, Belgrád 9.13, Bucaresti 3.24, Varsó 58, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdézárás. (Október hó 8.)
Berlin 123.67.50, Amsterdam 208, Newyork 518.62.50, London 2524.87, Páris 20.36, Milánó 28.34, Prága 15.37, Budapest 90.75, Belgrád 9.13, Bucaresti 3.24, Varsó 58, Bécs 73.17.50.

Bucaresti-i tőzsdézárás. (Október hó 8.)
Devizák: Páris 6.36, Berlin 38.60, London 787.50, Newyork 162.50, Milánó 8.90, Zürich 31.25, Bécs 22.88, Prága 4.81, Budapest 28.40.
— **Valuták:** Napoleon 636.50, márka 38.25, léva 1.19, török lira 0.83.50, angol font 787, francia frank 6.39, svájci frank 31.20, olasz lira 8.85, drachma 2.14, dinár 2.83, dollár 160, lengyel zloty 18, osztrák schilling 22.90, pengő 28.40, cseh korona 4.78.

— **Az osztrák-magyar monarchia adósságainak likvidálása.** Bucarestből jelentik: Bra-

tianu Vintila pénzügyminiszter ma hosszabb megbeszélést folytatott a volt osztrák-magyar monarchia adósságainak likvidálását végző közpénztár képviselőivel, kapcsolatban az innsbrucki jegyzőkönyvvel. Az utóállamok ugyanis október 24-én Párisban újabb konferenciát tartanak ebben a kérdésben és ezért vált szükségessé a pénzügyminiszter előkészítő tanácskozása.

— **Csődbe ment három cluji (kolozsvári) kereskedő.** Clujról jelentik: A cluji (kolozsvári) törvényszék tegnap délben három cluji (kolozsvári) kereskedő ellen rendelte el a csődöt. Délután egy órakor kifüggesztették az erre vonatkozó végzéseket, amelyek újabb szomorú bizonyítékai visszafejlődő gazdasági életünknek. A törvényszék Barla Ede textíli, Éliás Jánosné rövidáru kereskedők és Bachus Ármán, a Simplon-áruház tulajdonosai ellen rendelte el a csődöt.

— **Eladott aradi ingatlanok.** Simonics János eladta Kasza-uca 374. sz. házat 340.000 lejért Bassal András és nejeinek. — Jivoinov Vazul s neje eladták a Str. Cap. Ignat 19. sz. ház felét 60.000 lejért Cloban József és nejeinek. — Buda György eladta Str. Sarlot Domokos 39. sz. házat 100.000 lejért Budai Jánosnak. — Aradi Keresk. Tak. és Hlt. szövetkezete eladta Zimándi dűllőben 130 ölnyi telkét 23.000 lejért Tornáczki József és nejeinek. — Ilcs Zsifko eladott a Nyomásközi dűllőben 6 hold szántót 540.000 lejért Schiopu Vicentie és nejeinek. — Balázs Péter és neje eladták a Zimándi dűllőben egy 160 öles telket 60.000 lejért Kovács Lajos és nejeinek. Cheresladan János és neje eladták Sarló-u. 15. sz. házat 150.000 lejért Biru Lucrécianak. — Pintér Lajos és neje eladták a Str. V. Pagubában 194 ölnyi üres telket 135.000 lejért Pután Flóriának.

ERZSÉBET MOZGO.

Ma, vasárnap d. u. 3, 5, 6, 8 és 10-kor
és holnap, hétfőn d. u. 6 és este 9 órakor

LYA de PUTTY

(Pezsgő vér)

című, pazar rendezésű legmodernebb életképben, valamint méltó partnere, Walter Schlezák játsszák a főszerepet.

— **Rendes olesó helyárok.** —

Szerdátéi: Lakánélküli úr, Bob Dedyval.

Képzőművészet

Tibor Ernő képkiallítása.

Az aradi Kulturpalota kiállítási termében ma délben nyílt meg Tibor Ernő nagynevű oradeai (nagyvárad) festőművész képtárlata. A széles ablakokon beszédülő selymes, őszi fény közel száz krózusian szingazdag vászon előtt hódol Tibor Ernőnek, aki képein a buja szépségű breton tenger, a malagaizú velencei lagunák s a véres emlékek mögül is örökösen mosolygó sárgás-vere-arany dogépaloták üdvözlését hozta el hozzánk. Tibor Ernő szerelmese a tengernek. Halászelet-motívumaiban a vígságot kacagó színek mögül akarva-nem-akarva előtorpan a pálinkázó halászok tragédiája is s egy bugyogós bretagne-i halász portréjában már a dráma képrői felvázolása is fülled.

Három év óta hosszú ösvényét járta meg a kutatásnak Tibor Ernő, aki a legszentebb művészi célnál: a tengerparton kötött ki. A tenger! Minden megvalósult álmok ringatója ez az örök asszonyiságu Titok. És csak gratulálnunk lehet Tibor Ernőnek, hogy hiányoznak belőle az aktor széles gesztusokban fullasztó hatásadásai; Tibor Ernő nem a vihart, nem a dühöngő szökőár idejét, de a csendes, életet és életet, csókot és ölelést nyújtó tengert találta meg, amely nem félemlített, de imádtatni akar. Az őstermészet mélyéig dobta szívet a művész, amikor a halászbárkák népével jegyezte el minden művészi akarását. Amikor megleste az „Ebedelő halászsókat”, akik fáradtan és éhesen élvezik a füstölt halat, mert talán hajnal volt még, amikor a „Cărnău-i öböl”-ben megtörtént a „Matorok” reményteljes „Csónakba szállása” és a „Breton asszonyok” éji csókját vitték az ajkukon. De akik a „Halászat után” vig hurrázással tértek révbé és a parton megközdődött a „Halvásár” és az öbölben aludni tértek a „Sardin és tonnahajók”. Így, ilyen összhangulatbalozással tudjuk csak értékelni a művész meglepő megoldásait, amellyel minden összefüggő mozgást aláfesteni, harmonizálni tudott. És ez a kergető, korbácsoló vágy hajtotta a velencei lagunákig is Tibor Ernőt, aki a „Szent Mark templom” környékére nem az obligát galambokat pingálta, de uj tükörből láttatja meg ennek a csodás remeknek mások előtt eddig rejtve maradt szépségeit.

És tul a művészi vágyakon, talán van némi szerepe abban a nosztalgianak is, hogy világbolyongása közben haza-haza ruccant Tibor Ernő, hazacsalták a „Hazatérő parasztok”, a „Vízmerő leány” (egyik legcsodásabb, már gazdára is lett alkotása), a „Krumpliszedők” és a „Kukoricatörés” nagyon fájdalmasan bus őszi sikolyremegései. Tibor Ernő kiállítása kétségtelenül feledhetetlen élménnyé sűrűsödik a szépet és művészi szeretet műbarátok lelkében s szerencsés ómen, hogy az idei őszi szezonra Tibor Ernő világmárkaja nyomta rá a bélyeget, aki ma elsőnek nyitotta meg a sort.

Pénzes Artur.

Ki a charleston király? **R e g i n a l d**
x D e n i x x

SPORT

O Ma, vasárnap d. u. 2 órai kezdettel ket-tős mérkőzés lesz a Gloria-pályán és pedig 2 órakor AMTE I.—Gloria I., 4 órakor pedig AMTE I.—AAC I. játszanak az olimpiai alap javára.

„RENAISSANCE”

Strada Bratianu 2. **divatáruház** (Weitzer János-u. 2.)
MINORITA-PALOTA.

Szenzációs téli árjegyzéke:

Szövetek:

Leghíresebb sötét kék téllkabát szövet	L. 690
Francia Kassa női kabátszövet	L. 850
Kassa női ruhaszövet sima és kockás	L. 450
Egy ruhára való trikóanyag	L. 1190
Tiszta gyapjú férfiruhaszövet	L. 390
Valódi angol kabátszövetek	L. 675

Selymek, bársonyok, divatujdonságok:

1 m. ruhabársony minden színben	L. 150	Gyönyörű selyem brocátbélés anyag	L. 375
Egy kalapra való bársony	L. 92	Crep satén minden színben	L. 590
Vetour chiffon selyem bársony	L. 450	Mintás ruhabársony	L. 148
Egy ruhára való Crep de chin minden létező színben	L. 975	Pulover anyag divatmintákban	L. 98
Egy mtr. selyem marocala minden színben	L. 375	1 mtr. Rumburgi vászon	L. 58
		100 cm. la Batlszt chiffon	L. 63

Mielőtt bármilyen ruhaszükségletét beszerezné, saját érdekében vételkötelezettség nélkül tekintse meg raktárunkat

RECORD divatruház Arad,
Str. Eminescu (Deák F.-u.) 15.

reklámárjai:

1 m. kelengyesifon Lei 35
1 m. teniszflanel ... Lei 36
1 m. dubl. flanel ... Lei 60

1 m. ruhabársony minden szín ... 98 Lei
1 m. kabátkelme divatzinekben már 380 lejtől.
Férfi szövetek őrési választékban már 290 lejtől stb.

Tudja Ön mi az a FORTUNA?

Olcso bevásárlási forrás kézzel és gyermek szövetruhák készítéséhez ruhák és kötések beszerzésére. Őszi és téli kabátok nagy választékban. Munkák utáni rendelések 24 óra alatt kész. Arad, Str. Col. PIRICI 5. (Színház hátsó bejáratával szemben.) FIGYELEM A CÍMRE!

Nem rendelnek eb bünygyi zárlatot Galló János vagyontára.

Az aradi törvényszék visszautasította a biztosító társaságok ebbeli kérését.

(Arad, október 9. A pancotai raktáregés részletekben gazdag bünygyi szenzációja ma újabb érdekes fordulatot bővült. Az érdekelt biztosító társaságok ugyanis a bünygyi zárlat elrendelését kérték Galló János pancotai nagykereskedő vagyontára azzal a megindokolással, hogy Galló biztosítási csalást követett el s így a biztosító társaságok érdeke veszélyeztetve van.

Radu Pascu vizsgálóbíró azonban nem adott helyt a kérelemnek és a bünygyi zárlat elrendelését annál is inkább nem látta indokoltnak, miután az eddigi vizsgálat során nem nyert bebizonyítást, hogy Galló valóban elkövette az öngyújtás bünygyét, de meg a biztosító társaságok mindaddig nem is szenvedtek semminemű kárt, mert ez csak akkor következhetett volna be, ha már kifizették volna a biztosítási díjakat. Hasonló álláspontra helyezkedett a törvényszék is, amely szintén elutasította a benyújtott kérelmet. A bírói határozat ellen az érdekelt biztosító társaságok most felfolyamodást nyújtottak be a timisoarai táblához.

Rádió-műsor.

Vasárnap, október 9. Wien-Grác. 11. Szimfonikus hangverseny. 20. Zenekari és énekhangverseny. — Stuttgart. 17. Szórakoztató zene. 20. Angol dal és előadó-est. — Róma. 20.40. Operaelőadás (Carmen.) — Prága. 20. Hangverseny. — Pozsony. 21. Tamburica hangverseny. — Nápoly. 21. Színházi zene. — München. 22. Táncczene. — Milano. 20.45. Operaelőadás. — Leipzig. 16.30. Kamarazene. — Frankfurt a. M. 20.30. Angol-est. —

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP!

Boroszló. 18.50. Énekhangverseny. 22.15. Táncczene. — Berlin. 20.30. Angol est. — Budapest. 9. Hírek, kozmetika. 10. Ref. istentisztelet. 12. Az opera kamarazenekarának hangversenye. 16.30. Cigányzene. 18.15. Humoros est. — 20. Legújabb slágerek. 21.30. Jazz-band. Hétfő, október 10. Wien-Grác. 16.15. Hangverseny. 20.05. Opera előadás (Pillangó kisasszony.) — Zágráb. 22.15. Hangverseny. — Stuttgart. 20. Operaelőadás. — Róma. 20.40. Hangverseny. — Prága. 22.20. Hangverseny. — Pozsony. 17.15. Hangverseny. — Nápoly. 21. Hangverseny. — München. 19. Zenekari hangverseny. 22.15. Táncczene. — Frankfurt a. M. 20.15. Zongorahangverseny. — Boroszló. 20.15. Henri Marteau hegedű hangverseny. — Berlin. 16.30. Wanda Poellnitz novellákat olvas fel Thomas Mann-tól. 17. Zenekari hangverseny. 20.30. Mozart-est. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Schütz Antal dr. egyetemi tanár: „Mít akar a bölcsélet?” 17.35. Radics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 19. Mít uzen a Rádió? 20.30. Erdélyi-est. Bevezető beszédet mond gróf Teleky Pál. 23. Pontos időjelzés, hírek, közlemények.

Szerkesztői üzenetek

Oceánon át. Bánky Vilma Hollywood. Famous-Players studio. Valószínűleg Putty Liára tetszik gondolni, mert Papp Lya a cluji román opera művésznője. Putty Lya jelenleg szabadságon van Berlinben, ottani címét pedig ezidőig még nem tudjuk. — 1668. sz. előfizető. Legutóbbi vasárnapi számunkban már feleltünk 2. 3. számú kérdéseire. Első kérdésére most is csak azt felelhetjük, hogy a gazdag emberekről nem vezetünk nyilvántartást és így legnagyobb sajnálatunkra nincs módunkban közölni önnel a kért állomány leggazdagabb emberének nevét és címét. — Sportrajongó. 1. A legjobb három magyar jobbösszekötő a jelenlegi formák alapján a következők: Konrád Kálmán (Hungária), Takács József (Ferencváros) és Mészáros István (Sabaria.) 2. A legjobb német középcsatár Hochgesang (J. F. C. Nürnberg). 3. Európa legjobb kapusa Planicka (Slavia.) — 18 éves. Ebben az ügyben igazán nem adhatunk tanácsot. Ha azt mondjuk: tegye, abból baj lehet, ha azt mondjuk: ne, abból is. Nem mondunk sem-

mit. — Kezde Arad. Hát ezek tényleg arra vallanak. Először tanulni kell sokat, aztán — megint tanulni. És legfeljebb azután verselni, ha ugyan akkor lesz kedve hozzá. — Egy előfizető. Nyilvánosan címeiket még orvcsokét sem ajánlhatunk. Írja meg nevét és lakcímét, magánlevélben fogunk válaszolni.

APOLLOBAN

hétfőig

HARRY LIEDTKE

200-ik jubiláris filmje

Ossi Oswaldával

A hintásleány.

Az előadások vasárnap 3, 1/5, 6, 1/8 és 1/10-kor. — A 3, 1/5, 6, 1/8-as előadások rondes olcsó helyekkel.

LITHYNIA

PAPTAMÁSI ÁSVÁNYVIZ.
Üdít! Gyógyít!
Kapható drogeriában, fűszerüzletben és vendéglőkben. 1047

A kereskedelem alapja

a hirdetés, mely nélkül nincs forgalom, nincs piac és nincs pénz. A hirdetés összekötő kapocs a kereskedő és a közönség között. A kereskedő a hirdetés által tartja fenn az összeköttetést a vevővel, mert a közönség ahhoz megy vásárolni, akinek a hirdetését olvassa. A kereskedőnek azonban től kell megválasztani azt az organumot, ahol hirdet. Erre a legalkalmasabb a 42 év óta fennálló

Aradi Közlöny.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzura Prefectura Judetului.

3, 1/5, 6, 1/8 és 9 órák

URANIA

RIN-TIN-TIN

TIN

A BOSSZU.

Ki akar érettségizni?
Gimnáziumból, vagy kereskedelmi osztályvizsgákat tenni!
Írjon azonnal 4664
„Boross-Gárdos” tanintézet,
Budapest, VIII., Rákóczy ut 57/a. szám.
TELJES SIKER!

«««« Viccen »»»»
„A ROKA” vezet.

Cipők,
szép, tartós és legszebb kivitelben készülnek
GOICEA
Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 4. sz.
Ugyanott raktáron lévő saját készítményű cipők olcsó áron kaphatók.

Terézia Felter

kozmetikai intézete. —: Aremassage, olcsó bérletben, hajszálak végleges eltávolítása, mindennemű szépséghibák kezelése. Str. Eminescu 6., Mezzanin 5. 3618

Nagy fiamegtakarítás szabadalmazott folytonos ZSIGUCZI-féle kályhával.
A fűtőtechnika csodája! Sz. mos. elismerő levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jóságát és megbízhatóságát a készítőnek.
50% tüzelőanyag megtakarítását. Üzletében Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27 (Boross-Béni-tér)

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.

Ki akar érettségizni?
Középiskolai összevont magánvizsgálatokra és érettségire, teljes anyagi felelősség mellett előkészít
Galgóczy Magántanfolyam
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér három

SECRETAR-GO TABIL

állást, bármily irodai munkát, fordítást, román-magyar nyelven vállalok. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5360

UTLEVELEKRE ÉS EGYÉBB HIVATALOS IGAZOLVÁNYOKRA

FÉNYKÉPÉZET

a legszebb kivitelben, gyorsan és mérsékelt ár mellett a

FOTORADIO

FÉNYKÉPÉSZET KÉSZÍT.

Str. Consistoriului és Str. Mărăsești (Rothvány és Kassuth-ut.) sarkán. 5023

Uj kalap 350 lej.

Filokalap formázása új modelleim után leszállított áron 100.— Lejért. Bársony kalap alakítás 150.— Lej.

Gaby-salon

Arad, Bul. Reg. Ter. 11. sz. (József főherceg utca) 11. sz. Pollak J. fűszerkereskedő házában

Női és leányka kabátok, Lisssem Sándor!

Mérték után hozott anyagból is a legújabbosabb kabátok és ruhák készülnek a legizlésebb kivitelben jutányos fazon árakban.

ruhák, pongyolák, intészi kötők legolcsóbban kaphatók:

divatruhákban Arad, Piata A. Iancu (Szabadság-t.) 2.

TŰZIFA
wagontételben, őlszámra és aprítva, valamint

FASZÉN
legolcsóbb napi áron állandóan kapható:

KORNIS TESTVÉREKNEL, ARAD.
Telefon: 501, 855, 90, 320, 1046

Elegáns férfiföltönyök, felöltők legolcsóbb árért készülnek L. LŐRINCZY urisabónál Arad, Piata Luther-tér 3. (Az evang. templom háta mögött.) 5829

Frati Gligorescu Tinchighi și Instalatori de apeducte Vállalkozóeszközök műhadosok és vízvezetékli berendez. vágó munkálatokat végzék Arad, Str. Bratianu 14. telefon és jutányos áron!

LEGJOBB gramfonok, hanglemezek
Grozavescu énekszámai
nagy választékban
Sábián és Társa
Arad, Str. Wetianu (Forrai) 16.

Egyszobás, konyhás lakás kiadó. 5352
Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér.

Ipárvállalat céljaira
kiválóan alkalmas ház — a belvárosban — 16x12, 12x7 m-es műhelyekkel, ipar gáz és villannyal, 3 és 2 szobás lakással, vízvezetékkel olcsó áron eladó, kedvező feltételek mellett.
Kizárólagos megbízott: Háász Albert Irodája, Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 12. szám. 1649

Nagyvállalat keres
lehetőleg azonnali belépésre 8 periekt nemzet-román 8
gép- és gyorsírónt.
lehetőleg magyar nyelvtudással. Ajánlatok „Export Import” jellegre Rudolf Mosse hirdetőjébe küldendők. 1046

Eladók:
a belvárosban és annak közelében. 10 magánház 3-8 szobás elfoglalható lakással 300.000-1 1/2 millió lejes árákig. A volt Erzsébet királynő köruton legszébb bérház több lakással. A volt Eötvös-uccában nagyívvelmet hozó bérház. A volt Kossuth-uccában 6 lakásos bérház üzlethelyiséggel. A volt Varjassy Lajos-uccában 3 lakásos 16 ház, nagy kerttel, üzlethelyiséggel, istállóval, 60.000 lej évi jóvedelemmel 420.000 lejért. Legforgalmasabb utvonalon 12 lakásos, emeletes 16 bérház üzlethelyiségekkel, nagy bérjövdelemmel 1 millió lejért. A volt Szabadság-térről pár percnyi távolságra kettős sarokház üzlethelyiséggel 550.000 lejért. Érdeklődni lehet: Háász Albert Irodájában Arad, Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-utca) 12. szám. 1649

Regatul României Județul Arad.
Piata Sînta Primăria Com. Pancota.
No. 2217—1927.

PUBLICAȚIUNE.
Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 12. Noiembrie 1927. orele 11 a. m. se va ține licitațiune publică pentru confecționarea 10 uni forme de tarnă și 10 părechi cizme polițisteilor comunali.
Licitațiunea se va ține în conformitate cu legea contab. publice cu oferta închise.
5368 Primăria.

Makulatura,
tisza lappéldányok esomagolásra, 5 kgr-os kötegekben kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

7 szó:
Bauer a szerencse fia sorsjegyei mindig szerencsével játszanak!
Ajtaja előtt áll a szerencse, engedje be őt...!
Rendeljen még ma az I. osztályra sorsjegyet a legszerencsésebb banknál.

Albert Bauer,
Wien, IV. Favoritenstrasse 4.
Sürgönyeim: Glücksbauer, Wien.

100.000 sorsjegy! 50.000 nyeremény!
A sorsjegyek fele okvetlenül nyer!
Egyetlenegy sorsjeggyel nyerhet ön **750.000 schillinget vagyis 18 1/2 millió lejt!**

További nyeremények:
500.000 schilling, vagyis 12 1/2 millió lej, 250.000 schilling, vagyis 6.250.000 lej, 200.000 schilling, vagyis 5 millió lej, 75.000 schilling, vagyis 1.800.000 lej és számos más nyeremény, amelyeknek összértéke 10,640.000 schilling, vagyis kb. 280.000.000 lej.

A sorsjegyek árai az I. osztályra:

Égész sorsjegy:	Negyed sorsjegy:
32.60 schilling	8.60 schilling
800 lej	200 lej
Fél sorsjegy:	Nyolcad sorsjegy:
16.50 schilling	4.60 schilling
400 lej	100 lej

A rendeléseket az I. osztályra kérjük legkésőbb november 16-ig beküldeni! 5329

Fizetés csak a sorsjegy vétele után!
Minden sorsjegyhez csatoljuk a hivatalos játéktervezetet. A húzás után felkérés nélkül, azonnal küldjük a hivatalos sorsolási jegyzékét. Minden nyereményt készpénzben, levonás nélkül azonnal kifizetünk.

Uz otos sarokház
jóforgalmu vendéglő és fűszerüzlettel, elfoglalható 2 szobás lakással olcsón eladó. — Megbízott: Györfly „Mures” Irodája Arad, Strada Unirei 13. 15298

Nagyromániában
egyedülálló közszükségleti tomoigokket gyártó
iparvállalat,
mely cikkét készpénz ellenében helyezi el, nagyobb tőkével belevonna olyan kereskedelmi szakismerettel bíró egyént, aki a vállalat részbeni vezetését is ellátná. 10498
Megkereséseket „Jóvedelmző tőke” jellegre Rudolf Mosse hirdetővállalat továbbít.

Bankkölcsonöket
házakra, földekre, vagy egyéb ingatlanokra, 10.000 lejtől, 1 millió lejjig betáblázás mellett folyósítatók.
HAASZ ALBERT Irodája
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 12. sz.

TŰZIFA
nagy- és kistételben a legolcsóbb és legjutányosabb áron csakis a
„NORA”
kefe-, ecset- és seprűgyár
tűzifa telepén
Arad, Calea Aurel Vlaicu No. 16—26., az („Asira” gyárral szemben) szereshető be.

Homokfutó
könnyű, 1-2 lóra, kifogástalan állapotban, eladó. 5836
WÉBER, kisvasut

Ház eladás,
gazdálkodásra alkalmas 16- és meléképületekkel, gyümölcsös kerttel, beköltözhető 4 szoba, fürdőszobás lakással. Minden elfogadható áron
ELADÓ.
Arad, Calea Aurel Vlaicu (Pécskal) ut 207—209. 5314

Nagyobb
kifutó fiu
nappakra
jó fizetéssel azonnal felvétel. — Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

NAVIGAZIONE GENERALA ITALIANA
Nagyromániai vezérképviselő:
GATTORNOS.A.R.
Buonresti, Calea Grivitel No. 143.
Fiók: Timisoara, IV., Bonnáz-utca 20. 5831

Közvetlen expressz-gőzös vonal és rendszeres forgalom
Észak-, Dél- és Középamerikába
Genován keresztül az ujonnan épített óriási gőzösökkel, melyek III. osztályu kabinokkal vannak ellátva. Felvilágosításra készséggel díjmentesen szolgálunk. Az „AUGUSTUS” nevű hajóirás 1927. nov. 10-én indul. A legkiválóbb délamerikai óceánjáró

N.G.I. Genova

Női és gyermek felöltők legolcsóbb bevásárlási forrása: Iuliu PLESZ Gyula

oég Arad, Str. Col. Piriol 5. (Vörösmarty-u.) a szilabz hátaó beláratával szemben. Saját érdekében győződjön meg utólagos versenyezőképességéről. Hiteles egység részletfizetésre is kaphatnak

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-
vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszzünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok, jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

ALKALMAZÁS.

MAGANOS ur házvezetőnőt keres vidékre. Ajánlatokat lehetőleg fényképpel ellátva „Házvezető” jelzésre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 5337

TISZTA mindenek szakácsnő kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5330

HOSSZABB irodalmi gyakorlattal bíró nő irodalmi, pénztárosnői valamint varrásban is jártas mint varrónő sürgősen állást keres. Cimeket „Sürgős” jelzésre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 5339

VENDEGLŐ italmérésben tapasztalt nő alkalmazást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5362

PERFEKT, ügyes szobaleány 15-re kerestetik. Str. Consistoriului (Batthyány-uca) 11. II. emelet. 5355

FEHÉRNEMŰ varrónő javítást is végez. házakhoz olcsón ajánkozik. Szücsné. Str. Numa Pompiliu (Kasza) 24. 5358

TÖBB évi gyakorlattal rendelkező nő nagyobb házakhoz ajánkozik. Cim Str. Granicerilor (Török Ignác-u.) 21. 5370

GÉPHIMZONÓ elvállalja Crépe de Chine jorjet ruhák művészi himzését, kombinék készítését, függönyök összeállítását. Házakhoz is megy napi 100 lejért, gépét viszi. Cim Piata Catedrali No. 1. Brammüllerre. 5372

VIDÉKRE keresek jobb nőt háztartás részére ki főzni tud. Jelentkezni Strada Tribunal Axente (Damjanich-u.) 8. 5371

LAKÁS.

KIADÓ november elsejére Str. Unirei (Fábián-u.) 11. alatt az Ortutay palotával szemben két uccai helyiségből álló fizethetőségű hozzátartozó 2 külön szobával, konyhával és mellékhelyiségekkel együtt. Értekezhetni lehet a vagongyári portánál. 5312

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KRAUSZ PAULIN kölcsönkönyvtárban állandóan újdonságok, összes iskolák részére írószerek, különlegességek inaroknak. 4967

ANTIK INTARZIÁS ASZTALOK, különböző varrósasztalok, 6 személyes teás és étkezési porcellán készlet, női és férfi bundák, férfi öltönyök és kabátok, ebédlő divány, keleti és gyári szőnyegek, nagy palma, írógépek, Bösendorfer zongora, íróasztalok, kis előszoba fal, asztalok, székek, storek, függönyök, fotelok, fésülködő tükrök, képek, Pallas lexikon, szekrények, antik szalonok, íróasztalkészletek stb. eladók. Salgóné. Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

VILÁGOS, modern hálószobabutor eladó. Dr. László, Piata Luther No. 3., II. kapu. 5282

EGY új rövid zongora bérbeadó. Érdeklődni lehet Bohus-palota I kapu, II. em. 21. sz. 5364

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyeget, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné. Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

SILSKINBUNDA oposum gallérral eladó. Megtekinthető Nagy szücsnél. 5367

SZÖRMEKIÁRUSÍTÁS mélyen leszállított árban „Aradana” banknál. Arad, Bul. Regele Ferdinand 40-42. 5345

ELADÓ egy fa és egy koksztűtéses vas-kályha. Str. Ec. Teodoriu (Heim Domokos-u.) 3., I. em. 4. 5350

ELADÓ 2. számú Casa, egy antik garnitúra és többféle butor. Str. Cuza Voda (Tökölly Imre) 40. 5351

KERESÜNK megvételre használt de jó állapotban levő petrolumos vas- és fahordókat, Messer Lipót és Fia. Chisineu-Cris. 10438

LIBAZSIRT, betöltésre vállalkozó. Carmen fűszer- és csemegekereskedő. Str. Bratianu 13. a főpostával szemben. 5369

SÜRGŐSEN eladó olcsó cséplőgarnitúra 1 drb. 8-as számú Máv. eredeti magánjáró, egy hengeres, tíz léghörös 13 éves, hozzá egy Hoffer végig gyűrűs-szekrény minden felszereléssel 17 éves, elsőrendű állapotban. Mita Igrisan, Pecica (Pécska.) 5326

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Hölgyek figyelmébe!

Divat borsnyók, flanelek és selymek nagy választékban érkeztek. Fűző- és haskötőnek való legfontosabb erősségű anyag (drilli) kapható:

RIPPNER és BENKŐ divatruházában 1036 Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.)

Új zongora és pianó

gyári árban: 45 ezertől 80 ezer lejig. Legjobb minőségű keresztűros, hárfapedálos olcsó használt zongorák. Melis I. Arad, Piata Avram Iancu 21. szám. Zongoraterem. 4240

Olcsó tűzifa!

Ia száraz osor, bükk, gyertyán hasáb vagy dorong de-
tailban és waggontételekben jutányosan beszerezhető:

AUFRICHT MIKSA TELEFON: 69.
Fuvarozás, gépfűrészelés,
aprítás stb. legmegtányo-
sabb árak mellett. 1041

„ARTA” BUTORIPAR

Str. Eminescu (Deák F. - u.) 21-22.
Csak garantáltan szolid pol-
gári butorok nagy raktára

Női harisnya 20, cerna minőségben 65 L.-től

Bogyó A.

Selyem harisnya II. Lei 55., prima I. Lei 85., valódi selyem Lei 275. —
Férfi és gyermek harisnyák 20 lejtel. — Dívátkésztyűk 65 lejtel. —
Borsnyó harisnyák 68 lejtel. — Kötött kabátok, selyem sálak — Dívát-
cipők egy pár és fehér színben a legolcsóbb árért. 5281

Str. Eminescu 13.

Fajtiszta rózsá burgonya

nagyban és kicsinyben, friss lámpázott tojás
napl áron állandóan kapható Piata Catedrali 14. szám. 5361

CSERÉP 253 sz. duplafalcos,
vörös, legjobb minőségű,
legjutányosabb árban és
kedvező feltételek mellett

Pollak Sándor
gőztéglyagyárban Aradon,
textilgyár mellett. 1028

Vasablakok
és vasajtók

használt állapotban, 5373
olesón eladók.
Cim: Kardos gépgyár,
Str. Muresianu I. (Nádor-u.)

OKTATÁS.

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan
és pontosan elsajátítható állandó varrónő-
és szabásati tanfolyam, az esti órákban
is. Arad, Str. Eminescu 6. 6934

PAEDAGOGIAI gyakorlattal rendelkező
áll. isk. tanár francia, román és német
nyelv- és irodalomból vállal tanítást.
Sikeresen előkészít e tárgyakból bacca-
lanreára is. Cim az Aradi Közlöny ki-
adójában. 5353

Franciát

új módszerrel rövid idő alatt tan-
ítok. Iskolai tanulókat érettségire
is biztos sikerrel előkészítik.
Cim: Arad, Str. Unirei No. 1.

ÜZLETEK.

TERMÉNYÜZLET november 1-ére be-
tegség miatt átadó. Cim Dreichlinger,
Str. Crisan No. 10. 5295

ÜZLETHELYISÉGEK kiadók, májusra
Rczsnay házban Piata Avram Iancu.
Értekezhetni a házban dr. Kálmán ügy-
véddel. 5374

ELLÁTÁS.

BUTOROZOTT szoba két fiatalember
részére teljes ellátással kiadó. Cim az
Aradi Közlöny kiadójában. 5356

MEGNYILT! KEPES ELEK

kütszerészeti üzlet és orvosi műszertára
Arad, Bul. Regina Maria No. 2.
(Neuman-palota.)

Saját készítményű sörvkötő és
haskötő különlegességek.
Gumiharisnyák és bokavédők
állandó nagy raktára.
Férfi és női keztyűk!
Orvosi műszerek,
mindennemű egészségügyi és
betegápolási cikkek lerakata

INGATLAN.

60.000 LEIEL átvehető ul kertli magán-
ház. eladó Ujmikalakán. Pálmánál. 5118

STRADA Grivitei 2. számú üzlet korcs-
mahelyiséggel bíró ház eladó. 5275

EGY jól jövedelmező kisebb bérház a
belvárosban sürgősen eladó. Cim az
Aradi Közlöny kiadójában. 5365

VÁROS központjában egy telek olcsón
eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 5337

KÜLÖNFÉLÉK.

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR (Kerpel-féle) ál-
landóan bővül a legkiválóbb újdonsá-
gokkal. 4654

Gramophonok varrógépek

kedvező részletfizetésre kaphatók
Hanglemezekben óriási raktár
Mindzen vatekétélezettéssel nélküli hall-
gassa meg sláger-újdonságait.

HAMMER ZSIGMOND és FIA
Arad, Bulv. Regele Ferdinand No. 27.
(Boros Sani-tár.) 5145

Muzsaj József

Arad, a színházzal szemben.

Őszi és téli árjegyzék:

	LEJ:
Iskola öltöny	1600
Férfi öltöny tiszta gyapju	1750
Férfi öltöny div. színekben	2450
Sötét kék és fekete öltöny la.	2750
Őszi felöltő	1950
Ulster double la.	2450
Fekete téli kabát szörme	2650
sál gallérral	2200
Fregoli raglán	850
Gummi kabát	4600
Börkabát minden színben la.	4600

Mérték szerinti szabóság!
Nagy posztó raktár!

Nincs oly ügy, vagy megbízás,
melyet garantált sikerrel el ne intézne Bucarestiben

KÜNSTLER VIZUMIRODA

Arad, Bul. Regina Maria 22. -: Dácia szállóval szemben. -: Telefon 86.